

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Ἑλληνικὴ

ΑΣΠΑΣΙΑ

δηρημένη εἰς τρεῖς πράξεις. Συντεθεῖσα
 μὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Ἰακωβάκη ῥίξου τοῦ
 καὶ νερολοῦ.

ἐκδίδεται δὲ ὁμαίανη τῶν

Φιλογενῶν Ι. Σ. καὶ Κ. πα.

Ἐν Λειψία τῆς Σαξωνίας 1823.

ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Βραῦτκοφ καὶ Λιρτελ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ.

Ἀσπασία, σύζυγος τοῦ Περικλείου.

Λευκίππη, τρέφος τῆς Ἀσπασίας.

Δημοχάρης, ὑπηρέτης τῆς Ἀσπασίας.

Φαίδιμος, γέρον τροφὸς τῶν υἱῶν τοῦ Περικλείου.

Κτησίας Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Περικλείου.

Σωκράτης.

Ἴπποκράτης.

Ἀστυνόμος, μὲ τοὺς ταφοσκῆπτας καὶ ἄλλους ὑπηρέτας
τῆς Ἀστυνομίας.

Νικίας, Στρατηγὸς Ἀθηναῖος.

Ἐπηρέτης, τοῦ Κτησία.

Χορὸς Μιλησίων γυναικῶν.

Ἡ σκηνὴ ὑποτίθεται ὀλίγον μακρὰν τοῦ περαιαιῶς,
εἰς τὸν κήπον, ὅπου ἦτο ὁ τάφος τῶν υἱῶν τοῦ
περικλείου.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Σκηνή πρώτη

Ἀσπασία, Λευκίππη καὶ Δημοχάρης.

Προλογίζετ' ἡ Ἀσπασία ἀποβᾶσα εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Νὰ ἐξετίσω μ' ἐμὲλλον, ὡ ἐνδοξοὶ Ἀθηναῖοι
ἂν καθὼς λέγουν, ἀληθεῖς αἱ συμφοραῖσόν σου εἶναι.
μ' ἐμὲλλε μὲ τὰ μμάτια μου νὰ τὰς παρατηρήσω,
ἰδοὺ διατὶ μ' ἄφησιν ἢ μοῖρά μου νὰ ζήσω!
τᾶμαθα, πλὴν τᾶμαθα, τὰ ἤκουσ' Ἀθηναῖοι,
ὅλος ὁ κόσμος εἰς τὰ θεινὰ τὰ τρομεράσας κλαίει,
ὅλος ἑκόσμος λέγ' αὐτὰ διὰ τὴν Ἀσπασίαν,
„μῆτε τὴν μέλει κάθηται, τρυφᾷ εἰς τὴν Ἰωνίαν.
„ποῦ εἶναι, τὰς Ἀθήνας τῆς δὲν ἐνθυμῆται τῶρα,
„τοῦ φίλου, λέγουν, δοκιμὴ αὐτὴ εἶναι ἡ οἶρα.
„ὅτι τοῦ Περικλίου μου τὴν τύχην ἀγαποῦσα,
„καὶ δι' αὐτὴν εἰς τὰς λαμπρὰς Ἀθήνας κατοικοῦσα.
πῶς ἐμποροῦν νὰ φαντασθοῦν ποτὶ εἰς τὴν Ἀσπασίαν
τύσῃν οὐτιδανότητα, τύσῃν ἀναισθησίαν;
ἀλλ' ὅλοι ἄς τὴν μίμωσκονται. τελείως δὲν τὴν μέλει.
τὸν Περικλῆ τῆς ζώσαντ' ἐκείνη μόνον θέλει.
φυλάξατέ τον ὡ θεοὶ προστάται τῶν Ἑλλήνων,
ἢ ἄς μ' ἀρπάξ' ὁ θάνατος, προτοῦ ν' ἀρπάξῃ κείνον.
λυπήσου Σὺ κἄν Ἀθηναῖα τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν,
αὐτὴν, ὅπου ἐφώτισε τὴν οἰκουμένην ὅλην.

πῶς θέλει χαρῆ βάρβαρα ὁ βάρβαρος, ἂν μάθῃ,
 ὦ Ἀθηναῖοι δυστυχεῖς τὰ τρομερά Σας πάθῃ!
 ἀλλὰ δικαίως πάσχετε, δικαίως τιμωρεῖσθε,
 ἄστατος φιλοτάραχος, λαὸς ἀγνώμων εἶσθε.
 ὁ Περικλῆς τί ἔπαισε τοιοῦτος νοῦς μέγας;
 τόσα κατὰ τις ἔκαμεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἄλλος;
 τὴν πόλιν Σας ἐστόλισεν, ἦτον τεχνῶν προστάτης,
 καὶ ὁ ἰχθρὸς τὸν Ἴεριμε, σπονδῶν ὄπαρσάτης.
 ἀλλ' ἀπὸ Σας εἴ τας τόσας του αὐτοῦ εὐεργεσίας,
 ἀνταμοιβὴν δὲν ἔλαβε, παρὰ συκοφαντίας.
 τί λέγω; μήπως χαίρομαι εἴ τὰ δυστυχήματά Σας;
 ἢ μήπως λημονῶ ποτὲ τὰ προτερήματά Σας.
 ἂν φίλος εἶν' ἀληθινὸς κἀντίς τοῦ Περικλείους,
 τῶν ἀδυνάτων νὰ μισῇ αὐτὸς τοὺς Ἀθηναίους.
 ἂν ἀγαπῶ τὸν Περικλῆ, πῶς νὰ μισῶ ἐκείνας,
 ὅπου αὐτὸς γεννήθηκε, τὰς θαυμαστὰς Ἀθήνας;
 συχνάκις αὐτὸς μ' ἔγραψεν ἰδῶ νὰ μὴ πατήσω,
 κ' ἐκτὶ ὅπου διέτριβα, προσώρας νὰ καθήσω.
 μὲ ἀγαπῶ, ναι βέβαια, καὶ δὲ αὐτὸ φροντίζει,
 ἀλλὰ χυδαίαν διατὶ, δειλὴν νὰ μὲ νομίζει;
 ὅταν αὐτὸς προσφίρεται εἴ τὴν πόλιν του Θυσία,
 γενοῦ Θυσία πρὸς αὐτὸν καὶ Σὺ ὦ Ἀσπασία.
 τὸ τί ἀξίζ' ὁ Περικλῆς ναι μὲν ἐγὼ γνωρίζω,
 ὡς μάθουν δὲ ὅτι κ' ἐγὼ τὸν Περικλῆ ἀξίζω.
 Λευκίππη συντομώτερα . . . ὡς ποτε νὰ προσμῖνω,

Λευκίππη.

ἐγὼ δὴν μερίδια δὲν δύνομαι νὰ γίνω
 τὰ πράγματά Σου τὸ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ φροντίζω;

Ἀσπασία.

Λευκίππη δὲν ἔχω καιρὸν, καὶ νοῦν νὰ Σ' ὀμιλήσω.
 ἔλθε, τὰ πράγματ' ἔφησε. ἀνάγκην ἔχω ἄλλην,
 ἔλθε νὰ προχωρήσωμεν, καὶ ἱπιστρέψωμεν πάλιν.
 τὸν Δημοχάρη φώνησε. ὡς ἔλθῃ, κ' αὐτὸς ἔγω.

Δημοχάρης.

Κυρία ἦλθα, νὰ σταθῶ, ἢ ἔμπροσθεν καὶ τρέξω;

Ἀσπασία.

Νὰ σὲ ἰδῶ. ὡς ἀστραπὴ νὰ τρέξῃς Δημοχάρη.
 δὲ εὐκολίαν ἔφησε τὰ περιττάσου βάρη.
 ἢ ἰδικήσου σήμερον μεγάλη προθυμία,
 ὡς χάρις θέλει μὲ φανῆ καὶ ὄχ' ὑπερησία.
 τὸ γράμμ' αὐτὸ εἴ τὸν Περικλῆ κρυφὰ νὰ ἐγχειρίσῃς,
 κ' ἀφοῦ σὲ δώσ' ἀπόκρισιν ἰδῶ νὰ μὴ γυρίσῃς,
 ἀλλ' ἔξετάζεις ἔπειτα ποῦ καθῆτ' ὁ Σωκράτης,
 τὸ δὲ τοξιδίμου κρυφόν εἰς τοῦτον μὴ φυλάττεις.
 ὅλα εἰπίτα εἰς αὐτὸν, κ' ἐκ μέρους μου χαιρέτα,
 κ' ἐκεῖ ἱμένα πρόσμενε. ὕπαγε, τρέξε, πῖτα.

Σ κ η ν ἢ β.

Ἀσπασία καὶ Λευκίππη.

Ἀσπασία.

Τὴ σιωπῇ φοικτῆ παντοῦ! θεοί! τί ἔρημια!
 ἐγίμισε τῶν Ἀθητῶν, ἢ γῆ ἀπὸ μνηστῆα!
 ὦ τάφοι πρόσφατοι παντοῦ! πῶς; ζωντανὸν κἀντίνα
 ἰδῶ δὲν θέλωμεν ἰδεῖ; ἀλλοίμονον εἴ ἱμένα!
 τὰ Ἐργαστήρια ἀγαλιστά, καὶ οἱ ναοὶ κλεισμένοι!
 κἀντίς ἀπὸ τὸν οἶκοντο. δὲν βλέπω νὰ προβαίη;
 εἴ τοῦ Πειραιᾶ τὴν ἀγορὰν κ' εἰς ὕλας τὰς πλατείας,
 χορτάρια τῶρα φύτρωσαν καρποὶ τῆς ἐρημίας.
 μ' ἔτυχε πόλις νὰ ἰδῶ δὲ ὅλον κρημνησμένης,
 ἰδῶ κ' ἐκτὶ ἱρίπια καὶ κατηδασιμῆτος.
 δὲν ἴδεν ὅμως βέβαια κἀντίς κἀμρίαν πόλιν,
 εἰς τοὺς ναοὺς, εἴ τοὺς οἶκους της, εἴ τὰ κτεῖχη σόαν ὅλην,
 κ' οἱ κῆτοικοὶ της νὰ χαθῶν, κ' αὐτὴ ἰρημομένη,
 ὡς μαντωλεῖον θλιβερόν νὰ εἶναι στολισμένη.
 προσῆτ' ἰδῶ κἀκείνας σας . . . ποῦ εἶσθε Ἀθηναῖοι;
 ὅλοι ἐξολοθρευθέντε, καὶ γέροντες καὶ νέοι;
 δὲν γίνετ' ἄλλο θῆμα φοικτότερον Λευκίππη,
 δὲν δίδεται εἴ τὸν ἀνθρώπον φοβερωτέρα λύπη!

βλέπεις τὸ μνῆμα ἔκει μακρῶν, ἐκεῖ τὸ στολισμένον,
 μὲ μάρμαρα μὲ φαίνεται πολυτελεῆ κτισμένον,
 ἄλλοίμορον αἰσθάνομαι μεγάλο καρδιοκτύπι . . .
 ἄχ! προαισθάνει ἡ ψυχή τὴν συμφορὰν Λευκίππη.

Λευκίππη.

Κυρία βλέπω ἔχασες τὴν γενναιοτήτάσου
 ὄτ' εἶσαι, κί ὅτι λέγεται φιλόσοφος στοχάσου.
 ἤ; ἔχασες τὴν πρώτην σου ἐκείνην καριερίαν,
 καὶ τὴν ἀκλόνητον ψυχὴν εἰς πάσαν δυακολίαν;
 Ἴδα ἐγὼ τὸν Περικλῆ ἰσὺ νὰ ἐμφυχώνης,
 πολλάκις εἰς τὰ πολιτικά νὰ τὸν ἐγκαρδιώνης.

Ἀσπασία.

ὄρθῃ ἱποχῶν σύγκρισις! σιωπηλῇ κἄν στίκα,
 μὲ ἔγνωρίζεις φιλόδοξον, δὲν μὲ ἔξευρες γυναῖκα.
 τότε νὰ εἶν' ἐφρόντιζα ὁ Περικλῆς μου πρώτος,
 τῶρα φοβοῦμαι, μὴ ἰμβῆ εἰς τῶν νετρῶν τὸ σκότος.

Λευκίππη.

ἀλλ' ὑποψίασθε διατὶ, φίλα νὰ σ' ἐπιελπίζου;
 ἐπιστηρίζου εἰς τοὺς θεοὺς καὶ Σὲ καλοκαρδίζου.
 δέκα σχεδὸν ἤμην ἔτων, μόλις τὸ ἐνθυμοῦμαι,
 μὲ φαίνεται ὡς ὄνειρον, ὅταν τὸ διηγούμαι,
 τότε ὁ πατήρ μου ἔπαιε μὲ ἀσθένειαν βαρτίαν,
 μὲ φοβερὰν ἀσθένειαν! μὲ περιπνιγμονίαν!
 κατήντησε εἰς τὰ ἔσχατα σχεδὸν ψυχομαχοῦσε
 κ' ὁ θάνατος ὁ ἄγριος σφικτὰ τὸν ἐκρατοῦσε.
 οἱ ἰατροὶ δὲν εἶδαν ἄσχηματὸν ἐλπίδα,
 οἱ γείτονες τὸν ἐκλαίαν! ἀντὰ ἐγὼ τὰ ἴδα.
 παντοῦ ὄμως ἡμῆτερον ταξίματα θυσίας,
 εἰς τοὺς βομούς ἐπρόσφερε, ῥωτιοῦσε τὰς μαρτίαις,
 καὶ μιᾶν ἡμέραν ἔξαφνα εἰς τὸ θλιβερόν του στρώμα,
 ὅπου αὐτὸς ἐκτίετο μὲ σφαιλισμένον στόμα,
 τὸν ἴδαμεν, ὡς ἔγινε τὸ σῶμα του νὰ στήσῃ,
 καὶ τὴν μητέρα μου παιδρὸς μὲ τόνον νὰ λαλήσῃ.

Ἀσπασία.

Καλὰ Λευκίππη, τῶρα δὲ ἄς τριζώμεν εἰς τὸ μνῆμα,
 μὲ ἀνοικτὸν προβαίνουσαι, καὶ μὲ σπουδαῖον βῆμα.

Λευκίππη.

Ἄνθρωπος εἶν', ἢ ἄλλο τι ἐκεῖ εἰς τὸ μνῆμα ὀπίσω;
 δὲν ἐμπορῶ ἀπὸ ἰδῶ νὰ τὸ παρατηρήσω.

Ἀσπασία.

Τὶ μνῆμα λέγεις; τίποτε σχεδὸν δὲν διακρίνω,
 τὴν ὄρασίν μου ἔσβυσαν τὰ δάκρυ' ὅπου χύνω.
 ἄς πλησιάσωμεν ἐκεῖ· καὶ ναι μὲν ὦ Λευκίππη,
 μὲ κάμνει νὰ κλονίζονται τὰ μέλη μου ἡλύπη.
 ἀλλὰ κρυφία δύναμις ἀνυπομονισίας,
 μὲ τοὺς σπασμούς τὰ γόνατα κινεῖ τῆς Ἀσπασίας.
 ὅ,τι κ' ἂν εἶν', ἄς τὸ ἰδῶ! Λευκίππη δὲν προσμένω
 ἢ ζῶ ἐκεῖ, ἢ χάνομαι, ὅτι κ' ἂν γέν', ἄς γένω!

Λευκίππη.

Ἔνας εἰς τὸ μνῆμα ἐμπροσθεν ἐκτὶ γονατισμένος,
 κ' ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον καταπρομιτισμένος.
 θρηνηλογεῖ μὲ φαίνεται, τὸ Σῶμα τὸ θαμμένον,
 καὶ ἔχει καὶ τὸ πρόσωπον δὲ ὅλον σκεπασμένον.

Σκηνὴ γ'.

Ἀσπασία, Λευκίππη καὶ Φαίδιμος.

Ἀσπασία.

Ὁ Φαίδιμος! ὦ Φαίδιμε! ὦ Φαίδιμε . . . μὴ σκύπτεις,
 Σὲ ἴδα, τὸ συμπέρανα, ματαίως τί τὸ κρύπτεις;
 εἰπέ με, ἐνσπλαγγνίσου με . . . τίς εἶν' ἰδῶ θαμμένος;

Φαίδιμος.

αὐτὸς ἰδῶ, ὅπου θρηνῶ, εἶν' ἰδικόν μου γένος.

Ἀσπασία.

εἰς πότε τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ μνήματος σκεπάζεις;
 τί με κοπάζεις μὲ ἔκστασιν, τὴν ὄψιν σου ἀλλάζεις;

με τυραννίς ὃ Φαίδιμη! ὃ Περικλῆ Σὺ εἶσαι,
ἂν ἦσ' ἔδω, κ' ἐγὼ εὐθύς Σ' εὐρίσκω μὴ λυπήσῃ.

Φαίδιμος.

Ἢ μοῖρα περιπαίκτηία τῶν ἄσπερων μου κραυγῶν,
ἄησ' ἱμένα, κ' ἔβαλλεν εἰς τὸν παρόντα τάφον.

Ἀσπασία.

εἰ λίγεις; τίνα ἔβαλε;

Φαίδιμος.

τὰ τίνα τοῦ ἀνδρός σου,
αὐτά εἰν' ὅπου κείτονται ἔμπρός μου καὶ ἔμπρός σου.

Ἀσπασία.

ὃ Περικλῆς τί ἔγινε; πῶς εἰν' αὐτός; ποῦ εἶναι;

Φαίδιμος.

ὃ Περικλῆς εἰν' ὑγίης, τὸν ἔχουν αἱ Ἀθῆναι.

Ἀσπασία.

Καὶ ὃ Τὸς μ' ἀπέθανε;

Φαίδιμος.

καλὰ εἰν' ὃ Σωτάδης,
τὸν Σάνθειπον καὶ Πάρολον αὐτοὺς ἄρπας ὃ Ἀδης.

Ἀσπασία.

ὃ Πάρολος ὃ φίλτατος Τὸς τοῦ Περικλίου;
αὐτὸς ὅπου ἐστόλιζε τῶν Ἀθηναίων τοὺς νέους!

εἰ πένθος μικρὸν ἄραγε μὲ τὴν ἀπελπισίαν,
τῶρα τοῦ Περικλίου μου πληροῦνον τὴν καρδίαν!

εἰς τοῦτον τὸν τρισάθλιον φιλότατον πατέρα,
δὲν ἔμεινεν εἰς τὸ ἔξῃς χαρμόσυτος ἡμέρα.

αὐτὰ τὰ δύωτίνατον καρποὺς τοῦ πρώτου γάμου,
μὲ ἄκρον φίλτρον τυβλεπα, ὡς τίνα ἰδιώμου.

τὸ μῆμα Φαίδιμη ἄνοιξε νὰ τ' ἀποχαιρετήσῃ,
κ' ἄς εἶναι γυμνά κόκκαλα νὰ τὰ καταφιλήσῃ.

ὃ Περικλῆ ἰβαστασεὶ τὰ ῥμάτια των νὰ κλίσης,
κ' ἰπάνωτων αἰῶνια τὴν πέτραν νὰ κελύσῃ;

καὶ κἄν οἱ ἄλλοι Συγγενεῖς εἰς τὸν Περικλῆ συγγάζουν;
κοινῶς παρεγορεύεις τον, τὸ πένθος μετριάσουν;

εἰ σιωπῆς, ἐχάθησαν, ἀπέθαναν κ' ἑαίνοι;

Φαίδιμος.

πολλὰ εἶναι τὰ πάθημας, πολυτιθεῖς οἱ θρηῖνοι!

Ἀσπασία.

Δεύτερον Ἀθῆν ἄνοιξε λοιπὸν ἔδω ὃ Πλούτων!
εἰ ζωντανὸν τὸν Περικλῆ ζῶτω, εἰ τὸν τόπον τοῦτον;

εἰ νὰ ἐλπίσω εἰς τὸ ἔξῃς; εἰ ἱμεῖν εἰς ἱμένα,
εἰμὴ νὰ πέσω νὰ ριφθῶ ἀπὸ κρημνὸν κἄνενα;

ἐχάθηκ' ἀφανίσθηκα ὡ μοῖρ' ἀγριωμένη!
τὸ αἶμα τὸ ἀνθρώπινον ποτὲ δὲν σὲ χορταίνει.

τὴν ἄκραν δυναστείαν σου καὶ οἱ θεοὶ φοβοῦνται,
γῆ ἀπὸ αἶνα κ' οὐρανός, τὰ πάντα τυραννοῦνται.

πῶς ὃ τοιοῦτος τύραννος, δὲν τὸ καταλαμβάνω,
νὰ ἔχη τόσην δύναμιν κ' εἰς τοὺς θεοὺς ἐπάνω.

εἰ τὰς ὑβρεις δὲν ὀργίζεσαι, γέλως εἰς τὰ δακρυάμας,
μῆτε ἀκούεις τὰ οἴκτρα παρακαλέματάμας.

ἂν ἤκουες, Σ' ἐπρόβαλλα νὰ παύσῃ κ' ἡ ζωήμου,
πρὶν μὲ ἀφήσεις νὰ ἰδῶ νεκρὸν τὸν Περικλῆμον.

Φαίδιμος.

ὡ πῶς τὴν φοβισμένην σου ψυχὴν δὲν κωριεύεις,
χωρὶς νὰ εἶναι τὰ κακά, πῶς Σὺ τὰ προμαντεύεις;

Ἀσπασία.

Ἀχ! ἡ καρδία δὲν δέχεται καρμῖαν παραγορίαν,
ὅταν εἰς τὰ μέλλοντα δευρὰ δὲν ἔχ' ἀμφιβολίαν.

Φαίδιμος.

εἰ ἀπειρασμὲν ἀπέρασαν, τὸ μέλλον τίς τὸ βλέπει;
ὡς ὄντα τὰ ἀνύπαρκτα νὰ πλάττωμεν δὲν πρέπει.

νὰ διὰ τοῦτ' ὃ Περικλῆς τὴν λύπην μετριάζει,
διότι μὲ τὴν ἄθλον δὲν τὴν δεπλάσιάζει.

κατὰ τὰ ἄλλα δυστυχῆς εἰς ἕνα εὐτυχοῦσε,
τῆς Ἀσπασίας ἡ ζωὴ τὸν ἐπαρηγοροῦσε.

μία ἐλπὶς τὸν ἔμεινε ... ἂν θείλῃς νὰ τὴν χάσῃ ...
Ἀσπασία.

τὴν ἔχασε ... ἢ εἰς τὸ ἔξῃς ἄς μὲ τὴν συμβιβάζῃ.
ὡ δὲ ἱμένα Φαίδιμη ποτὲ ἄς μὴ ἐλπίζῃ,

ὡταν προτιῶ δὲ ἑαυτὸν ἐκείνος μ' ἀπελπίσῃ.

SISMANOGLIO

Φαίδιμος.

Ἄκουσ' αὐτοὺς τοὺς λόγους μου. εἰς τόσην δυστυχίαν
μὴν εἶχε πρῶτα κ' ὕστερα αὐτὸς παρηγορίαν.
κ' ἦτον αὐτῇ, ὅτε ἐσὺ δὲν εὐτυχὲς παροῦσα,
πῶς νὰ βαστάσω, ἔλεγε, θεοί! πῶς ἔμποροῦσα.
ἀνίσως ἐγὼ ἔβλεπα ἰδοὺ τὴν Ἀσπασίαν,
εἰς τὰ νεκρά μου φίλτατα, νὰ πλῆκη μονοδίαν!
θεοί μου, αὐτὸς ἔλεγεν, Ἀθήνας πολιοῦχοι,
καὶ Στῆς λαμπροὶ μας πρόγονοι, βαρβάρων τροπαιοῦχοι.
τί εἶν' αὐτῇ ἢ τρομερά ε' τὴν πόλιν μας πληγῆσας;
πόθεν ἢ τόσον ἄσπλαγγτος ἢ καθ' ἡμῶν ὀργήσας;
ἂν εἰς τὴν μάχην ἢ πατρίς τὰ τέκνα μου ἐκάλει,
ὁ θάνατός των καύχημα, τιμὴ ἦτον μεγάλη.
τοιούτων τίλος ἔλαβεν εἰς τέκνα Περικλίου,
τοιούτων τίλος εὐχόμεν εἰς ἄνδρας Ἀθηναίους.
τῆς λοιμικῆς ὁμῶς αὐτῆς τὸ κοπιερὸν ὄρεπαι,
ἀνωφελοῦς μᾶς θίγει, καὶ παῦσιν δὲν λαμβάνει.
θερίζει, κ' ἑκατάστησε τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν,
ὡς ἕνα μνημεῖον φοβερὸν, ὡς τάφον πλατύν ὄλην!
ὡς τόσον Ἀσπασία μου ἐσὺ ἰδοὺ δὲν τίσαι,
σὺ ἔλευθίρα κ' ἄφοβος ἀπὸ κινδύνου ζῆσαι.
ἐγὼ δὲ ε' τὴν πατρίδα μου ἐρόσσω ζῶ, καὶ πρῶτα,
τὴν ἀγαπῶ, τὴν βοηθῶ, κ' ἄς πάσχω, καὶ ἄς κλαίω.

Ἀσπασία.

πῶς νὰ τὸν μίληθ' αὐτὴν ὁ ἀποδιωγμένος,
κ' ἀντὶ σιτημάτων καὶ τιμῶν μὲ ὕβρεις φορτωμένος;
λησμονῆσει μὲ πρόσθετον ὀστράκων ψευδομένην,
τοῦ Ἀριστείδου τὴν τιμὴν ἀποφασισμένην;
ἢ δὲν ἐπρόσθεταν δεσμὰ ε' τὸν Μιλτιάδην πλῆρον
διὰ βραβείων ἄξιον τῶν τόσων του τροπαιοῦ;
δὲν ἐνθυμῆται τὴν ὀρμὴν κατὰ τῆς Ἀσπασίας;
ε' τὴν φυλακὴν τί ἔπαθεν ὁ φίλος του Φυδίας;
καὶ ὅτι, ὡ ἀτίκτιστος Ἑλλάδος κατασχόντης,
δυσειδαιμόνων σφάγιον κινδύνουσι νὰ γείνη.

αὐτὸς του ὁ διδάσκαλος ὁ τοῦ Ἀναξαγόρου,
κ' ἔφυγ' ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Ἀττικῆσας χώρας;
Φαίδιμος.

Ἀισθάνεται ἢ εὐγενῆς ἑλληνικῆ καρδία,
εἰς πόσον βαθμὸν ὑπατον εἶν' ἢ πατρίς γλυκίτη!
ὁ Περικλῆς γεννήθηκεν Ἀθήνας πατριώτης,
εἶν' Ἀριστείδου μιμητής, δὲν γίνεται προδότης.
τὸν εἶπαν, ὅτι κυνηγᾷ, ζητεῖ τὴν τυραννίαν,
διότι ἦτον ἀσθηρὸς εἰς τὴν δημοκρατίαν.
ὅταν τὴν ἐχαλίνωνε δὲν εἶχαν ε' τὰς Ἀθήνας,
τοῦ δήμου τότε τὰ κακά, καὶ τὰς παραφροσύνας.
ἂν ἔμποροῦσ' ὁ Περικλῆς προσεκτικὸς ε' τοὺς νόμους,
νὰ μὴ ψηφᾷ δημαγωγοὺς ἀνθρώπους παρανόμους.
νὰ εἶται ὅλος ἄγρυπνος ε' τὴν πολιτείαν μόνον,
χωρὶς νὰ ἐμποδίζηται ἀπὸ τὸν μαῦρον φθόνον,
ἔβλεπαν τότε ὁ Περικλῆς πόσον καὶ τί σημαίνει,
πῶς εὐτυχεῖ ἢ Ἀττικῇ, εἰς τάξιν πῶς ἐμβαίνει.
ἀλλὰ καὶ μ' ὅλον τοῦτ' αὐτὸς ὁ συνοσηντημένος,
κ' ἀπὸ τὴν Στρατηγίαν του ἀτίμως διωγμένος,
πάλιν ἐγένθη Περικλῆς, πατρίδος πάλιν στύλος,
καὶ πάλιν τῶν συμπολιτῶν τῶν ἀχαρίστον φίλος.
τότε πολλοὶ ἀνάξιοι κινεῦντες σκιωρίας,
μὲ κολακείας κλέπτοντες βαθμὸν τῆς στρατηγίας,
ε' τὴν πόλιν τοιμηρότατοι, δειλοὶ πρὸς τοὺς ἐχθρούς μας,
ἀτίμαζαν τοὺς παλαιούς θριάμβους τοὺς λαμπροὺς μας.
ἀλλὰ ὁ δήμος στρατηγούς πίνε' ἔξῃ κάθε μῆνα,
καὶ συνεχῶς ἤκούσαμεν „ἰδιωρίσθ' ὁ δεινα.“
ὥσάν νὰ εἶται δυνατὸν, ὅταν προτοῦ δὲν μάθη,
νὰ διορθώσ' ὁ ἀμαθὴς τοῦ ἀμαθοῦς τὰ λάθη.
ἀλλ' ὕστερον προσκάλεσαν τὸν Περικλῆν νὰ σώσῃ,
τὰ πράγματα τῆς πόλεως καὶ νὰ τὰ διορθώσῃ.
καὶ ὅταν ἀποφάσισαν νὰ τὸν ἐγκαταστήσουν,
καὶ ἐκ δευτέρου στρατηγὸν νὰ τὸν χειροτονήσουν,
δὲν ἔκαμεν ἐπίδειξιν, δὲν φύλαξε κακίαν,
ἀλλὰ πρὸς ὅλους ἔδειξε καινῶς φιλοστοργίαν.

καὶ βουθισμένος εἰς σφοδρὰν πικρὰν ψυχῆς ὀδύνην,
καὶ μὲ τὴν λύπην τῶν Ἰῶν τὴν πρόσφυτον ἐκείνην,
τὸ βᾶρος ἀναδέχθηκε κοινῶν πάλιν πραγμάτων.

Ἀσπασία.

Καὶ τὸ λοιπὸν σωφρόνησε φρόν δυστυχημάτων;
τὸν Ἀἴμον τὸν ἀτάκτον καὶ εἰς τὴν δυστυχίαν,
τὸν Περικλῆ προσκύλισαν ἀπὸ ἀπειψισίαν.
ἄμποτε νὰ μὴ ἐκασχαν ποτὲ τοιαῦτα πάθη.
καὶ πάντοτε ἄς ἐλαμναν καὶ ἄλλα τόσα λάθη.
κ' ἄς ἄφηναν τὸν Περικλῆ οἷς ἀφανῆς νὰ ζήσῃ,
κ' ἢ πόλις ἄς μὴ φρόντιζε ποτὲ νὰ τὸν τιμήσῃ.

Λευκίππη (α).

βοήθησέ την Φαίδιμε ... πῶς εἶπες, ἰδίτην!

Φαίδιμος.

Ἄς κλαύσῃ τὰ τρισάθλια, ἄς κλαύσῃ, ἄφησίτην.
εἰ τὸν τάφον ταῦτον δάκρυα τῶν συγγενῶν ἄς σκυζοῦν.

Λευκίππη.

Ἀῦριον ἢ μεθαύριον, ἄς κλάουσιν ἄς σιετάζουν.
καιρὸς δὲν εἶναι σήμερον εἰ τούς τάφους νὰ θρηνηῶμεν,
ἀλλὰ διὰ τούς ζωντανούς νὰ πληροφορηθῶμεν.

Φαίδιμος.

ὦ Ἀσπασία τί εἶν' αὐτιά; τὸν Περικλῆ λυπήσουν,
διὰ νὰ ζῆ ὁ Περικλῆς χρειάζεται ἢ ζωῆσου.
πῶσον ἐκείνος τὰ δεινὰ γενναίως ὑποφέρει,
ὅσον ἢ τύχη τὸν κενῆ εἰς ὅλα του τὰ μέρη!

Στίκα ... ποῦ φεύγεις; πρόσμινε —

Ἀσπασία.

ὡς ποτε μ' ἐνοχλεῖν;
μὲ τούς μεταίους λόγους σας δὲν μὲ παρενοχλεῖτε.

Λευκίππη.

ποῦ τάχα μόνη μελετῆς; (β)

(α) ἰδοῦσα τὴν Ἀσπασίαν πτωχῶσαν ἐκί τοῦ μνημῆτος καὶ θρηνησάν.

(β) ἰδοῦσα τὴν Ἀσπασίαν ἀναγοροῦσαν.

Ἀσπασία.

ὕπαινω εἰ τὸν Σωκράτη,
κ' ἐλπίζω νὰ ἰδῶ ἐκεῖ τὸν φίλον Ἰπποκράτη.

Σκηνὴ δ'.

Φαίδιμος καὶ Λευκίππη.

Φαίδιμος.

Λευκίππη πῶς τὴν ἄφησες ἢ ἀναγορήσῃ μόνη;
εἴπερ' ἢ συνοδιάσου νὰ τὴν ἐγκαρδιώσῃ.

Λευκίππη.

Μ' ἀπέβαλλε, δὲν θέλησε νὰ τὴν ἀκολουθήσω,
ἀδύνατον τὴν γνώμην τῆς ἐσιάθη νὰ λυγίσω.
δὲν θέλω, ἐκραξεν αὐτὴ κἀνεὶς νὰ μὲ γνωρίσῃ,
κἀνεὶς δὲν θέλω νὰ μ' ἰδῆ, καὶ νὰ μὲ χαιρετήσῃ.
καὶ τέλος μὲ παρήγγηλεν ἰδῶ νὰ τὴν προσμένω,
δὲν ἐμπορῶ τῶν λόγων τῆς παρήκοος νὰ γίνω.
τὸ κάλλος πείθει πάντοτε μ' ἀνίκητον μαγείαν,
ἂν μὲ τοῦ πάθους μάλιστα λαλή τὴν εὐγλωττίαν.
τὰ μμάτιατις εἰ τὸν οὐρανὸν ἐπάνω στηριγμένα,
μὲ τῆς ὀδύνης τὴν βαρῆν γλυκοχρωματισμένα.
ἐκείνο τὸ θαυμάσιον καὶ τορνευτικῆς στόμα,
ὅπου ἢ χάρις τῶβραψε μὲ κοραλλίου χροῶμα.
ἐκείνη ἢ λεπτόφλεβος στιλπνότης τοῦ μετώπου!
ἐκείν' ἢ θιλικάρδιος ὠχρότης τοῦ προσώπου!
τὰ Στήθη τ' ἀλαβάστρινα τὰ μισογυμνωμένα,
κ' ἐπάνω των τὰ μαῦρα τῆς μαλῆ περιχυμένα.
μὴ μ' ἐνοχλεῖς Λευκίππη μου, μὲ εἶπεν ἄφραξιμ,
ἂν μ' ἀγαπᾷς, στάσου ἰδῶ κ' ὀλίγον πρόσμεινίμει.
αὐτὰ μὲ εἶπε, κ' ἔφυγε, καὶ εἰ τὴν φυγὴν ἐπάνω,
ἰατρᾶσῃ, μ' ἰδε μίαν φορᾶν, καὶ φεύγει καὶ τὴν χάνει!
ἢ Ἀφροδίτη βέβαια ὡσαν αὐτὴ ὄρμουσεν,
ὡσαν νεκρὸν τὸν Ἄδωνιν εἰ τὰ δάση ἐξητούσεν.

Φαίδιμος.

ὡς τόσον δὲν ἐρώτησα αὐτὴν τὴν τρισαθλίαν,
πότε καὶ πῶς Διὸς ἤλθετε ἀπὸ τῆν Ἰωνίαν.

Λευκίππη.

ἰδῶ σήμερον ἤλθαμεν

Φαίδιμος.

Κε' ὁ Περικλῆς τὸ ξεύρει;

Λευκίππη.

αὐτὴ κρυφίως ἔφυγε καὶ ἤλθε νὰ τὸν εὕρη·

Φαίδιμος.

Ἀπὸ καρμῶν Ἐρινυῶν αὐτὴ διωκομένη,
εἰς τόπον ἐπικίνδυνον καὶ τρομερὸν ἰσβαίνει·

Λευκίππη.

Ἰάκίμε τὸ θανατικὸν εἰς ποίαν σιάνην εἶναι;
μὴ φύγῃς, Σε παρακαλῶ, μὴ φύγῃς ἰδῶ μίμνε.
Ἥλυνεσθη, οἷ ἡ Ἀττικὴ παντάπασιν ἰσβύσθη,
κ' ἀνεξιλέωτος θεὸς τὴν πόλιν σας ὀργισθη.

Φαίδιμος.

τί ἐρωτᾷς ἀδύνατον νὰ τὰ ἐκφράσῃ γλῶσσα,
μηδ' ἀκοὴ δὲν δύναται ν' ἀκούσῃ κακὰ τόσα!
εὐθύς ὅταν ἰμάθαμεν, ὅτ' ἔρχεται ἐναντίον
πλήθος φρικτὸν στρατεύματος τῶν Πηλοποννησίων,
εὐθύς προσταγαὶ δόθηκαν εἰς τὴν Ἀττικὴν μας ὄλην,
νὰ ἔλθουν δι' ἀσφάλειαν οἱ χωρικοὶ εἰς τὴν πόλιν.
καθὼς ὀρμῇ πυκνότερον τὸ πλήθος τῶν μυρμηκῶν,
τόσος κ' ὑαύρητος ἔγινε τῶν χωρικοῶν κατοίκων.
τοὺς ἔβλεπε εἰς τοὺς ναοὺς, εἰς τοὺς οἴκους Στεφασμίνους,
γυναικῶν, βρέφη, γέροντας σ' τοὺς δρόμους σωρευμένους.
σωρὸς ἰδῶ, σωρὸς ἐκτε, καθεὶς μὲ τὰ παιδιὰ του
καθεὶς μὲ τὴν γυναῖκα του μὲ σκεπὴ πτωχικὰ του.
καὶ μ' ὅλα του τὰ σῦνεργα διὰ τὴν γιωργίαν,
ἐκείνητο, καὶ τὰβλεπε μὲ σιωπὴν ἀθλίαν!
τοὺς ἔβλεπ' ὅλους ἢ πατρίς, καὶ ὅσον ἔμποροῦσε
τοὺς βοηθοῦσε μὲ διοργάνη, τοὺς ἰπαρηγοροῦσε.
τὰ πλοῦντη τὰτ' οἱ ἀγαθοὶ πολῖται δὲν ψηφοῦσαν

καὶ τοὺς συμπατριώτας τῶν γενναίως βοηθοῦσαν.
καθὼς τ' ἀθῶα πρόβατα εἰς τὴν μάνδραν τῶν κλεισμένα,
συνθλίβοντ' ἀλλεπάλληλα, καὶ στίκονται, σφιγμένα.
ὁμοίως καὶ εἰς τὴν πόλιν μας τὸ πλήθος τῶν ἀνθρώπων,
δὲν ἄφησ' ἀνατοίκητον, κενὸν κἀνίνα τόπον.
δὲν φθάνει τοῦτο τὸ κακόν, δὲν φθάνουν οἱ ἐχθροίμας,
δὲν φθάν', οἷ ἐφθείροντο τὰ δένδρα κ' οἱ ἀγροίμας.
ἀλλὰ πανοίλης ἔξαφρα, φρικτὴ ἐπιδημία,
ὅποιαν δὲν περιγράψῃ ποτε ἡ Ἱστορία,
πίπτει ἰδῶ εἰς τὸν Πειραιᾶ, ὡσαν Ἀστροπελίκι,
μ' ἀπίρους γλώσσας φλογεράς ὀρμῇ παντοῦ δὲν στέκει.
κ' ἀμίσως ἔξαπλώνεται, καὶ χύνεται εἰς τὴν πόλιν,
ἰδῶ, κ' ἐκτε παντοῦ κτυπᾷ τὴν ἐρημώνει ὄλην.
ἐφάνη, λέγουν, τὸ κακόν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν,
προχώρησε εἰς τὴν Ἀφρικὴν, κατίβη εἰς τὴν Περσίαν.
καὶ τέλος πάντων ὑστερον μὲ τριπλασίαν λύσαν
ὄρμησ' ἰδῶ ἀνήμερον μὲ ὕψιν μαύρην πίεσαν.
ὡς φάσμα τρομερώτατον τὰς νύκτας ἐπλανᾶτο!
καθεὶς ἀπὸ τὴν φρίκην του ποτε δὲν ἐκοιμᾶτο.
ἢ κεφαλῆτης ἐφθανε εἰς τὰ ὕψη τῶν δομῶτων,
οἱ συριγμοὶ τῆς ἀντηχοῦν εἰς τοὺς τόπους τῶν μνημάτων!
πολλοὶ τὴν παρατήρησαν τὴν νύκτα νὰ γυρίζῃ,
καὶ νὰ τοὺς βλέπῃ ἄγρια, καὶ νὰ τοὺς φοβερίζῃ
τοὺς ἰδεν; ὦ οἱ ἀθλιοὶ! εὐθύς κεφαλαγία!
ὄμματ' ἀμίσως φλογερά, φρενίτις ὀλεθρία!

Λευκίππη.

ὦ γῆ μὲ τὴν ἀνήμερον πανοίλη ζυμωμένη!
τί θέλει γίνω Φαίδιμε ἢ ὄρφανὴ καὶ ξινη!

Φαίδιμος.

Ἦσύχασε Λευκίππημον, τὰς ὑποφίας ῥίξε
ἄτρομον ἦθος κ' ἄψηφον πρὸς τὴν δολίαν δεῖξε,
αἰ! νὰ σὲ ἤγα γῶ ἰδῶ τὰς νύκτας εἰς τὸ μνήμα,
ὅποταν περιφέρεται μὲ Ἐρινυῶς σχῆμα,
καὶ πότε ἀναχωρῇ μακρὰν καὶ πότε πλησιάζῃ,
μὲ προσκαλῆ μὲ νύματα, καὶ μ' ἀγριοκρυτάζῃ,

καὶ ποῦ αὐτὴ δὲν εἶρεξε; καὶ ποῦ αὐτὴ δὲν τρέχει,
καὶ πότε φρικτὸν σύντροφον τὸν θάνατον δὲν ἔχει;
εἴ τὰ κτίρια πρὶν μὲ πολλοὺς κατοίκους στολισμένα
τῶρ αἱ κραυγαὶ τῶν πετινῶν δὲν ἔξυπνοῦν κἀνεὶα!
ὑπαγε μίσα τὰ Ἰδῆς μυρίους τὰ ἐκπέουσιν,
μυρίους τὰ ψυχόμαχοῦν. ἄλλοι νεκροὺς τὰ καίουν!
Θεῖλις ἰδῆ πλῆθος πολὺ μὲ δίψαν φλογισμένους,
ὡς ταύρους ἀποτὴν πληγὴν τοῦ οἰατροῦ κεντρομένους,
τὰ πίπτουν κατακίφαλα οἱ ἄθλιοι κοπάδια
εἰς βρύστις, εἰς διζαρμένας, καὶ εἰς βαθυὰ πηγυδία.
πολὺν κακόν! πολλὴ φθορά! πολλὴ ἀπελπισία!
ἀδύνατον τὰ μὴ χαθῆ ἰδῶ κ' ἢ Ἄσπασία.
ὄχι γυναῖκες γέροντες, παιδία, βρέφη ἀθῶα
θερίζει τὸ θανατικόν, ἀλλὰ κ' αὐτὰ τὰ ζῶα
ἰδῶ ἔξολοθρευόνται. καὶ τὸ νεκρὸν δὲ πτώμα
μόλις τῶν ζῶων σπάραστε τὸ τυμβωρόνχον στήμα
κ' εὐθὺς κ' ἐκτεῖνα ἐπιπταν εἴ τὰ πύριξ τῶν μνημάτων
τῶν σπαρογμίνων τρομερὰ ἐκδίκησις σπυράτων.
εἰς τόσον βαθμὸν ἐφθασαν πικρᾶς ἀπελπισίας
ἄνδρες, γυναῖκες γενικῶς παντοίας ἡλικίας,
ὡσεὶ ὁ πατήρ τὰ τέκνα του καὶ ζωντανὰ τὰ κλαίει,
τοὺς νίους κλαίουν γέροντες, τοὺς γέροντας οἱ νίοι,
κἀνεὶα δὲν χαροποιεῖ ἢ πρόσπαιρος ὑγία,
τὸν θάνατον τὸν αἰρινὸν ματιῦ ἢ φαντασία,
ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ πύλαγος τόσων κακῶν μεγάλων
τρῆς μόνον ἄνδρας βλέπομεν πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων.
τὰ στέκονται μ' ὑπομονὴν ἀκλόνητοι ὡς βράχοι
καὶ τὴν ζωήντου ὁ καθεὶς κοινὴν θυσίαν τᾶχθ.
ὁ Περικλῆς τοὺς Συγγετοῖς τὰ φέλιτατά του χάνει,
καὶ πάλιν τοὺς ἄρῶνας του πρὸς τὴν πατρίδ' αὐξάνει.
ὁ Ἰπποκράτης ἐνεργὲ τὴν τέχνην του τὴν θείαν,
καὶ ὁ Σωκράτης νοουθετεῖ μὲ τὴν φιλοσοφίαν.
οἱ ἄνδρες καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ δὲν ζοῦν διὰ τὰ ζῆσαν,
ἀλλ' ἐξοδεύουν τὴν ζωὴν διὰ τὰ σφέλησσαν.

καὶ ἢ πανώλη σίβεται τὸν ἕνα, δὲν ἔγγιζει,
διὰ τοὺς ἄλλους δύο δέ, ὁ φθόνος ψιθυρίζη.
μὲ τὴν πανώλη βέβαια παραβολὴν δὲν ἔχονε,
ὅσοι τοὺς Ἐυεργείαςτων μισοῦν, καὶ κατακρέχονε.

Λευκίππη.

Ἠκούσθηκ' ὅτι πέρουσι τὸν Ἰπποκράτη τοῦτον
ὁ Πέρσης τὸν προσκάλεσε, τὸν ὑποσχίθη πλοῦτον,
πλοῦτον πολὺν, δῶρα πολλὰ, καὶ ἀγαθὰ μυρία,
ὅποια ἔχη ἄπειρα ἢ τρυφελὴ Ἄσια.

Φαίδιμος.

Ἀληθινὸν τὸ ἄκουσμα. τῶντι ἰσπροκλήθη.
τί δέ ὁ Ἰπποκράτης μας τὸν Πέρσην ἀποκρίθη;
ἔχω, τὸν ἀποκρίθηκεν, αὐτὸς τὸν βασιλεῖα
ἐνδυμασίας, καὶ τροφάς, καὶ ὅλα τ' ἀναγκαῖα,
ἀλλ' ἂν δὲν εἶχα, κ' ἐμελλε πτωχότατος τὰ ζῆσαι,
πάλιν δὲν ἦτον δυνατὸν τὸ γένος μου εἴ ἀρήσω,
καὶ ψεύστης εἴ τὸν Ἀσκληπιόν, ἀγνόμων εἴ τὴν Γραικίαν
πλοῦτον τὰ θέλω μισρόν, κ' αἰσχροὺν εἰς τὴν Περσίαν.
εἴ τας δάφνας κρύψου γρήγορα ἐκεῖ τὰς πικνωμένες,
δὲν τὸν γνωρίζω ἔρχεται μακρίθεν ἰδῶ ἔνας,
ἦν ὁ Νικίας βέβαια, ὁ στρατηγὸς Νικίας,
ὁ τύπος τῆς χρησιότητος, καὶ τῆς Θεοσιβείας.

Σ κ η ν ἢ ε.

Νικίας καὶ Φαίδιμος.

Νικίας.

Τί κάμεις, γέρον Φαίδιμ;

Φαίδιμος.

Τί ἄλλο ἔργον ἔχω,
εἰ μὴ μὲ μαῦρα δάκρυα τὴν πλάκ' αὐτὴν τὰ βρέχω;
τί τὸ κρατεῖς εἴ τὰς χεῖραςσου τὸ πένθιμον ἄγγειον;
χοᾶς νεκρικὰς φάντισες; καὶ ποῦ; εἰς τί μνημῆτον;

Νικίας.

προστυχηθείς εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ Ἀττικοῦ ἰδάφους,
 κρασι ἔχουσα σήμερον εἰ τῶν τέκνων μου τοὺς τάφους.
 ἄς κάμωμεν τὸ χρεῖός μας κ' εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ φίλου,
 οἱ τάφοι δὲν εἶν' ὄρα τοῦ φιλικοῦ μας ζήλον,
 ἤθελα ἔχει Φαίδιμε πλαστὸν φίλιας σχῆμα,
 ἀνίσως δὲν θιγάμενα τὸν φίλον καὶ εἰ τὸ μνήμα.
 διότι μὲ συλλογισμὸν εὐρίσκει δὲν τὸ πλάττω,
 ὅτι αἰσθάνοντι οἱ νεκροὶ ἐκεῖ εἰ τὸν Ἄδην κάτω.
 δὲν ἔχω τὸν ἐγκέφαλον ἐκτίσεων τῶν ἀνθρώπων,
 ὅσοι φρονοῦν τὰ μνήματα κωφοῦν κοκκάλων τόπον.
 ἔξόντως τὸν θάνατον οἱ μισροὶ νομίζουσι,
 καὶ διὰ τοῦτο τὸν νεκρὸν, οἷς σκύβαλον ὑβρίζουσι.
 ἂν οἱ θεοὶ μᾶς ἐπαλιπὸν θνητούς, ὡσάν τὰς μυίας,
 ἰδίαν δὲν μᾶς ἔδιδαν, περὶ ἀθανασίας.
 δὲν μᾶς ἐμφύτευαν ἔσπην εἰς στολισμὸν μνημάτων,
 εἰς μαυσαλλίων ὑφασιν. εἰς σῶμευσιν χωμάτων,
 ὅσα μνημῖα Φαίδιμε, μὲ τόσα καὶ σημεῖα
 πισταίνετ' ὄχ' ὁ θάνατος, ἀλλ' ἢ ἀθανασία.
 εἶν' ὄρα χαρᾶς αἰσθημα εἰς τὸν ἀποθαμμένον,
 ὅσαις φοραῖς τὸν τάφον τὸν ἰδεῖ ἱναρισμένον.

Φαίδιμος.

Ἄν τοὺς νεκροὺς εἰς τοὺς τάφους τῶν τιμῶν κ' ἐπιμελῆσαι,
 εἰς τοὺς ζῶντας πόσον εὐμενῆς ἀκολουθεῖ τὰ εἶσαι.
 κ' εἰς ταῦτα τ' ἄθλια τεκρὰ ἂν ἔχης ζῆλον τόσον,
 εἰ τὸν ζωντανὸν πατέρα τὸν συμπεραίνω πόσον!

Νικίας.

Σ' τὸν ζωντανὸν πατέρα τὸν... ὡς ὄραν ἴσως μίαν..

Φαίδιμος.

Ὁ Περικλῆς προσώθηκεν εἰς τὴν ἐπιδημίαν;

Νικίας.

Φαίδιμε φεύγω, ἄρχησε γὰρ κάμης τὰς χεῖράς σου...

Φαίδιμος.

Νικία... ἐξηγήσοιμε... Νικία!

Νικίας.

φεύγω

Φαίδιμος.

Σείσου.

Σ κ η ν ἦ ε'.

Φαίδιμος καὶ Λευκίππη.

Φαίδιμος.

τοὺς ἄκουσις Λευκίππη μου τοὺς λόγους τοῦ Νικία;
 ὦ συμφορὰ θεήλατος! φορικτὴ πανοικεθρία!
 εἰς κίεδνον εἶν' ἴσχατον ὁ Περικλῆς Λευκίππη.
 μότος αὐτὸς ὁ κολοφών. εἰ τὰς συμφορὰς μας λείπει!!
 ἀνίσως πάθωμεν κ' αὐτὸν... ὦ εὖγε ἀνθρωπότης!
 εἶσθ' ἀδελφαὶ ἀχώριστοι ἐσθ' κ' ἢ ἀθλιότης

Λευκίππη.

Καὶ δὲν ἰξεύρεις Φαίδιμε ὁ Περικλῆς πῶς εἶναι;
 ἢ εἶν' ἰδῶ τὰ Γάδειρα καὶ ὄχι αἱ Ἀθῆναι;

Φαίδιμος.

Σχεδὸν εἶμαι εἰ τὰ Γάδειρα! τρίτον φεγγάρι ἐμβαίνει,
 δὲν ἔχω κυρμίαν εἶδῃσιν εἰ τὴν πόλιν τί συμβαίνει.
 ἐκεῖ εἶν' ἢ καλύβημου πρὸς τὸν Κυπαρισσῶνα
 δὲν βλέπω, εἰ μὴ πάντοτε τὰ μνήματ' αὐτὰ μόνα.
 κ' ἐμῖνα δὴ στενάζοντα εἰ τὴν πέτραν τοῦ μνημείου
 μ' εὐρίσκει κ' ἢ Ἀνατολή, κ' ἢ Ἀύσις τοῦ ἡλίου.
 ὡσάν ν' ἀκούουν τὰ λαῶν, τὰ συχνοκολακείω,
 κ' ἔκδοτος εἰς τὸ πάθος μου τὴν πλάκα τῶν χαϊδεύω.
 πόσον Λευκίππη τήσομαι ἀπὸ ἀνησυχίαν,
 καὶ πόσον συναισθάνομαι ὀδύνην ἐγκαρδίαν,
 ὅταν αὐτὸ τὸ μάρμαρον κτυπᾷ βροχὴ θάλασσα,
 ἢ καίη κατακάθετον μεσημβρινὴ ἄλια,
 ἀπὸ τὸν κόσμον τὸ λοιπὸν διόλου χωρισμένος,
 τύκτα κ' ἡμίραν εἶμ' ἐγὼ ἰδῶ προσηλωμένος.
 αὐταὶ εἶν' αἱ φροντίδες μου εἰ τὸ ἴσχατόν μου γῆρας,
 ἰδοὺ ὄλαι αἱ χάριτες τῆς εὐμενοῦς μου μοίρας.

τὰνάθρουα τὰ ἄθλια, κ' ἀντὶ αὐτὰ νὰ ζήσουν
κ' ἀδύνατον, φιλόσθενον νὰ μὲ γηρακορίσουν,
μ' ἔμειλλε μὲ τὰς χεῖράς μου τὸν τάφοτον νὰ σκάψω,
εἰ τῆς γῆς τὰ σκοτεινότεα τὰ σπλάγγνα νὰ τὰ θάψω.
κ' ἀντὶ τ' ἀνάψω τὴν λαμπρὰν τοῦ γύμουτων λαμπάδα,
νὰ τὰ ἰδῶ φαιδρότατα εἰ τὴν νομηκὴν πασιάδα,
κερνῶ τῶρα εἰ τὸ μνήμάτων σπονδὰς ἑπιταφίους,
κ' ἐξιλεώνω δι' αὐτὰ θεοὺς καταχθονίους.
Θεοὺς, τὸν Ζόρον τὸν βαθὺν, τὴν Φοίην τὴν ἄγρίαν,
τὴν τρομερὰν Γυμνότητα, καὶ τὴν Ἀπείσιαν!
ἀλλ' ἂν καὶ δοκιμάσωμεν καταστροφὴν μεγάλην,
ἐνδέχεται νὰ πάθωμεν καὶ δεινότεραν ἄλλην.
κ' ἐγὼ αὐτὴν ἐνόμιζα τὴν συμφορὰν ἰσχύτην,
δικαίως τὴν ἐνόμιζα ὑπερβολικωτάτην.
ἀλλ' ἂν χαθῆ κ' ὁ Περικλῆς . . . ἰδοῦ δεινῶν προσθήκη!
ὑπερβολῆς ὑπερβολή . . .

Λευκίππη,
ὦ τόπος ὅλος φοίη!

Τέλος τῆς Πρώτης Πράξεως.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Σκηνὴ πρώτη.

Κτησίας, Φαίδιμος, Λευκίππη, καὶ Μιλήσια
γυναῖκες.

Κτησίας.

Ἡ Ἀσπασία ἤλθ' ἰδῶ; ποῦ εἶναι; μέσα; ἔξω;
δὲν μ' ἀποκρίνεται κανεὶς νὰ μάθω ποῦ νὰ τρέξω;
τὸ πλοῖον, ὅπου ἔφθασε τὸ ξένον εἰ τὸν λιμένα,
αὐτὴν βεβαίως ἔφερεν! ἀλλοίμονον εἰ ἔμεινα!
μὴν ὄραν ἂν προλάβανα εἰ τὴν Μίλητον νὰ φθάσω!
ὅλα παντοῦ ἀντίστροφα! τὸν νοῦν πῶς νὰ μὴ χάσω;
ἐκεῖ δὲν τὴν ἐπρόφθασα, ἰδῶ δὲν τὴν προφθάνω,
καλλήτερον τ' ἀπόθνησκα εἰς τὸ ταξεῖδι ἑπάνω.
καὶ πλὴν ἄφου ἔφθασε, καὶ πῶς νὰ τὴν γυρίσω;
μὲ τίνα τρόπον ἀπ' ἰδῶ νὰ τὴν μετατοπίσω;
τολμῶ εἰς τὴν ἀτίμητον ζώησον νὰ ὁμόσω,
τὴν ἐντολήσον Φίλεμου διὰ νὰ τελειώσω,
κόπους πολλοὺς ὑπόφερα μὲ ἄκραν καρτερίαν,
κινδύνους κατεφρόνησα μ' ἀτρόμητον καρδίαν.
πλὴν τρέξε, πρᾶξε τέρατα, ἂν καὶ τὴν γῆν κινήσῃς,
τοῦ πεπωμένου τὴν ὄρμην ἀδύνατον νὰ στήσῃς.
νὰ ἢ Λευκίππη! ὦ θεοί! λοιπὸν ἀπείσιαν!
Λευκίππη ποτε ἤλθετε; ποῦ εἶν' ἢ Ἀσπασία!;

Λευκίππη,

Καθὸς φθάσαμεν σήμερον, δὲν θέλησεν ἐκείνη
εἰς τὸν λιμένα μῆτε μίαν στιγμὴν, κἂν νὰ προσμείνῃ.

ἀλλ' ἄμα τὰ πολὺκλαυστα εἰδοποιήθη πάθη,
κ' εὐθύς εἰ τὴν πόλιν ἔφραξε, τελείως δὲν ἐσιτάθη.
τοὺς ὀδυρμούς. τοὺς θρήνους τῆς εἰ τὸ μνημ' αὐτὸ Κτησία
τοὺς ἔφραξε, κ' ἀντήχησεν ἢ περίεξ ἱερήματα!

Κτησίας.

Καὶ ποῦ ὑπῆγεν ἄραγε; εἰς τί μέρος; εἰς τίνα;
μεγάλα μὲ προμάντευσαν κακὰ τοῦτον τὸν μῆνα!

Λευκίππη.

ὑπάγει εἰ τὸν Σωκράτη τῆς νὰ τὸν προιδιάσῃ,
αὐτὴ τῶρ ἀνεχώρησεν . . . ἂν ἤθελες προφθάσῃ . . .

Κτησίας.

ποῦ ἤμην; πόθεν ἔρχομαι πληροφορήσου πρώτα,
τὸ πρόσωπον σου γύρισε, κ' ἰδοὺ αὐτὰς ἐρώτα.

Λευκίππη.

Θεοί! τί βλέπω; ὄνειρα; σιωπῆς; ἢ ἀληθείας;
ὦ! βλέπω βεβαιοτάτα γυναῖκας Μιλησίας!
ἰδοὺ ἢ Λήδα, ἢ Μυρτιά, ἰδοὺ ἢ Ἐρμιόνη,
ἢ Θισβη, ἢ Εὐρύκλεια, Λάφρη, Σαπφώ, Οἰωνή!

Κτησίας.

Λευκίππιμον μὴ χάνωμεν ματαίως τὸν καιρὸν μας
εἰς περιστασιῶν ἀκμὴν τὸν μόνον Ἰατρὸν μας.
τρέξε κατόπι τῆς εὐθύς χωρὶς τ' ἀργοπορήσῃς,
κ' ἂν τὴν προφθάσῃς, εὐγέ σου, ἰδὼ νὰ τὴν γυρίσῃς.
εἰπέτην, ὅ,τι στοχασθῆς, κ' ἀμείσως γύρωσέτην,
τρέξε μὴ χάνεις τὸν καιρὸν, ἀμείσως προφθασέτην.

Λευκίππη.

Νὰ τρέξω μὲ παρακινῶς. ἀλλ' ἂν τὴν φθάσω πλῆρον.

Κτησίας.

Ἄν εἶναι κ' ἴσα μικρὸν ἂν, κ' αὐτὸ εἶν' ἀναγκαῖον
διὰ τὸ ἂν τοῦτο λοιπὸν ἢ τῶρ ἀμείσως τρέχεις,
ἢ ζῆλον εἰ τὴν κυρίαν σου παραμικρὸν δὲν ἔχεις.

Λευκίππη.

ὦ κατὰ τοῦτο βίβραια μὲ ἀδικεῖς Κτησία.
πιστοὺς τοὺς ὑπερήφαιστους ἐκλήγ' ἢ Ἀσπασία.

Σ κ η ν ἢ β.

Κτησίας, Φαίδιμος καὶ Μιλησίαι γυναῖκες.

Φαίδιμος.

Κτησία πόθεν ἔρχεσαι; τολμῶ νὰ σ' ἐρωτήσω,
ἔχω κ' ἐγὼ νεώτερα νὰ σὲ εἰδοποιήσω.

Κτησίας.

Ἐξέυρις τὴν κατάδρομὴν κατὰ τῆς Ἀσπασίας
κ' ὅτ' ἠναγκάσθ' ὁ Περικλῆς μὲ σχῆμα ἔξορίας
ἐκείνην εἰ τὴν πατρίδα τῆς τὴν Μίλητον νὰ στείλῃ,
καὶ μὲ αὐτὸ τὴν σύγχισιν τοῦ Δήμου νὰ συστειλῃ.
καὶ μ' ὅλον ὅτι ὕστερον ὁ Δῆμος μετεβλήθη,
καὶ Στρατηγὸς ὁ Περικλῆς κοινῶς χειροτονήθη.
ἐξέσπασ' ὅμως ἔξαφνα ἢ τρομερὰ πανώλης
κ' εὐθύς ἢ γῆ μολύνθηκε τῆς Ἀττικῆς μας ὅλης
κ' ὁ Περικλῆς, ἂν τοῦ κακοῦ κατάπαυσις δὲν γένη,
τὴν Ἀσπασίαν ἔγραψε εἰ τὴν Μίλητον νὰ μείνῃ.
καὶ τότε αὐτὰ τὴν ἔγραφεν. ἀλλ' ὅταν τὰ παιδιὰ του
τὸ φοβερὸν ἰδίρισε δρέπανι τοῦ θανάτου,
ὑποπτευθεὶς, μήπως αὐτὸ τὸ πάθημα τὸ νέον
νικήσῃ τὴν ὑπομονὴν τῆς Ἀσπασίας αἰών,
λιγνός, καὶ κατακίτριμος, καὶ μισοδακρυσμένος,
βλέπεις μὲ εἶπε, Φίλεμον πῶς ὅλον μου τὸ γένος
ἐξεριζώθη παντελῶς, καὶ εἰ τοὺς κατόπι χρόνους,
δὲν θέλει βλέπει ἢ Ἑλλάς ἄδικους μου ἀπογόνους.
δὲν θέλει λίγει δὲ αὐτοὺς κανίνας Ἀθηναῖος,
ἰδοὺ τοῦ Περικλίους μὲς βλαστὸς αὐτὸς γενναῖος.
ὅλα εἰ τὴν γῆν μεταβλητὰ. εἰς πᾶσαν δυστυχίαν
διάδοχόν τῆς βλέπομεν κατόπι εὐτυχίαν.
αὐτὸς μόνον ὁ θάνατος μεταβολὴν δὲν ἔχει.
νὰ μὴ ἀρπάξῃ, ἀρπάξῃ; εἰ τὸν Ἄδην εὐθύς τρέχει.
τὸ βλέπεις τὸ θανατικὸν μ' ὄρμην πόσῃν θιρίζει,
καὶ ὅτι τὴν μαρίαν του Φυγῆ τὴν ἐμποδίζει;
ἀδύνατον τὴν λύσαντον κ' ἐγὼ νὰ διαφύγω.
πῶς; ἀπὸ τὴν πατρίδα μου πρέπει λοιπὸν νὰ φύγω;

πρέπει τούς συμπολίτας μου ὡσάν διελὸς ν' ἀφήσω,
 κ' ἄλλου ζωὴν ὑπεύθυνον γὰ τρέξω γὰ ζητήσω;
 εἰς τὴν πατρίδα θάνατος, ἄλλου μακροβιότης,
 τὸ πρῶτον εἶναι ἔνδοξον, τὸ ἄλλ' οὐτιδανότης.
 λοιπὸν τούς συμπολίτας μου κ' ἐγὼ δὲν τούς ἀφήνω.
 εἰ τούς κόλπους τῆς πατρίδος μου τὸν θάνατον προκρίνω.
 ἄς πλύνω μὲ τὸν θάνατον τὴν ὄσσην ἀτιμίαν
 οἱ Ἀθηναῖοι μ' ἔκαμαν μ' ἀπλήν συκοφαντίαν.
 αἰ! ν' ἀποθάνω, καὶ αὐτοὶ θείλουσι πιστεύσει τότε,
 πόσον οἱ συκοφάνται μου εἶναι κοινὰ προδότες.
 γαί. θέλλεις βλέπει κλαίοντας αὐτούς τούς Ἀθηναίους
 εἰ τὸν τάφον τοῦ Φιλογενοῦς, νεκροῦ πλήν Περικλείους.
 ἄλλ' ἄς ἐξούσα ἄμποτε! κἄν ὅσον γὰ προφθάσω
 τῆς ποθητῆς μου ἰσόνομα πατρίδος γὰ δοξάσω.
 κἄν ὅσον τὴν τραχύτητα γὰ πείσω τῶν Λακωνίων
 καὶ τὰς Ἀθήνας γὰ τιμῆ, ὄχι τὴν Σπάρτην μόνον.
 καὶ οἱ Εὐρυβιάδαιων τὴν βακτηρίαν πλέον
 γὰ μὴ σηκώνουν ἀνθαδῶς κατὰ Θιμιστοκλείων.
 ἄλλ' ὦ εὐχὴ ἀνωφελῆς! βεβαίως ἀποθνήσκω,
 ζωῆς ἐλπίδα ἔντιμον κἄμμίαν δὲν εὐρίσκω.
 πόση ἠθῶν διαστροφή, πόση ἀπελπισία
 κρατεῖ τούς Ἀθηναίους μας τὸ θιωρεῖς Κτησία.
 τὸν νοῦν εἰ αὐτούς ἐλάττησε, καὶ πλέον συλλογήσου,
 τὸ πόσον πάσχουν φυσικῶς καὶ ἠθικῶς ἐξίσου,
 καθεὶς ἰδοὺ παρατηρῶν καὶ γέροντας καὶ νέους
 ν' ἀρπάξῃ τὸ θανατικόν, καὶ ἀσθενεῖς, κ' ἀκμαίους,
 καὶ τούς καλοὺς, καὶ τούς κακοὺς χωρὶς γὰ διακρίνη,
 μὲ τούς σωρούστειν τούς πυκνοὺς τὸν Ἄδη γὰ βαρύνῃ,
 ὅσοι καλοὶ, τῶρ ἀπρακτοῦν ἀπὸ ἀπείπισίαν,
 ὅσοι κακοὶ παρανομοῦν μ' ὄρην, καὶ μ' ἀφοβίαν.
 διότι γὰ τούς τιμωρῆ ὁ νόμος δὲν προφθάνει,
 κ' ὁ θάνατος ὀξύντερος, τὸν νόμον προλαμβάνει.
 αὐτὸ οἱ κακοὶ βλέποντες, δῖόνον δὲν κρατοῦνται,
 τὸν θάνατον προσμένοντες, τούς νόμους δὲν φοβοῦνται,

ὁμοίως κ' ὁ ἐνάρετος εἰ τὸν Ἄδη κατεβαίνει,
 κ' ἀνταμοιβὴν τῶν ἔργων του κἄμμίαν δὲν κερδαίνει.
 καὶ συμπεραίνει τῶν θεῶν τὴν ἀδιαφορίαν,
 βλέπων τὴν τύχην τῶν καλοῦν, καὶ τῶν κακῶν ὁμοίαν.
 ὅθεν ἰδοὺ τῆς ἀρετῆς βραβεῖα δὲν ἐλπίζει,
 καὶ εἰς τὸν Ἄδη πληρωμὴ ὅτ' εἶναι, δὲν νομίζει,
 τὴν ἀρετὴν ἄρα φρονεῖ ὡς Φαντασίας πλάσμα,
 ὡς σύμβολον ἀνύπαρκτον, ὡς χειμαρῶδες Φάσμα.
 καὶ μήτε θέλει βράβεισαι, κ' ἐκδίκησιν δοξάζει.
 ἄλλ' ὅτι τὸ αὐτόματον τυφλῶς ἐξουσιάζει.
 τυφλοὶ! ψευδοεἰσάρετοι! κριτοῦν μὲ συμφωνίαν
 καὶ μὲ μισθὸν τὴν ἀρετὴν πρὸς ὀστάσιν ἰδίαν!
 ἦ τάχα πῶς; δὲν μᾶς ζητεῖ τὴν ἀρετὴν ἢ φύσις;
 δὲν τὴν ζητεῖ κ' ἀπ' ἐντυχεῖς, καὶ δυστυχεῖς ἐπίσης;
 ἢ φαίνονται ἀνάξια τῶν ἀγαθῶν βραβεῖα
 τῆς ἀρετῆς τῶν ἔπαινος, καὶ μνήμη αἰωνία;
 εἰς τόσην ἀθλιότητα κυλίσοντ' οἱ πολῖται!
 καθεὶς ὡσάν ζωόφυτον παράλογα κινεῖται.
 ἄλλ' ἐγὼ φίλε χρεωστῶν καὶ διὰ τὴν ἀξίαν,
 καὶ δι' ἀγάπην τῆς κοινῆς πατρίδος τὴν ὄσιαν
 γὰ συμπονώ εἰς τὰ δεινὰ τῶν συμπατριωτῶν μου,
 καὶ δι' αὐτούς γὰ δέχομαι κ' αὐτὸν τὸν θάνατόν μου,
 τρέχω πάντοῦ παρηγορῶ, παντοίως συμβουλεύω,
 δὲν ἔμπορῶ γὰ φυλαχθῶ, λοιπὸν καὶ κινδυνεύω,
 κ' ἐγὼ μὲν εἰς τὸν κίνδυνον ἐμβαίνω κατὰ χρεός,
 ἢ Ἀσπασία δὲ πρὸς τί γὰ θειρασθῆ μαιαίως;
 ἂν σὺ λοιπὸν δὲν παραιτῆς τὸν δυστυχῆσου φίλον,
 ἂν τῶρ ἀξάντης μάλιστα τὸν ἀπλαστόν σου ζῆλον,
 εἰ τὴν γλυκυτάτην Μίλητον παρακαλῶ γὰ πλεύσης
 κ' ἄλλοτε ἴδα δι' ἐμὲ γὰ ὑποκινδυνεύσης.
 πλεύσει λοιπὸν εἰ τὴν Μίλητον, κ' ἐνρὶ τὴν Ἀσπασίαν,
 κ' εἰπέτην, ὅτι κάλλιστα ἐγῶμαι εἰς τὴν ὑγίαν,
 ὅτι πολλὰ γλυκοφιλῶ τὰμμάτια τῆς τὰ δῖω,
 ὅτι ὡς φθάσῃ ὁ καιρὸς γὰ εἴθῃ, τὴν μηνύει.

κρύψ' ἀπ' αὐτὴν τὸν θάνατον νόον, καὶ συγγενῶν μου,
 κρύψε πρὸς τούτοις τὴν Φθορὰν τῶν συμπατριωτῶν μου,
 ἂν ἐπιμένῃ δὲ αὐτὴ νὰ ἔλθῃ χωρὶς ἄλλο,
 θέλει μὲ καμ', εἶπέ, κακὸν πολιτικῶς μεγάλο.
 τὸ νὰ μὴ ἔλθῃ σὲ ζητῶ, τοὺς τρόπους δὲ νὰ εὗρῃς
 χωρὶς τὴν ὄδηγιάν μου καὶ οἰκοθιν ἱερούρης,
 τοιαῦτα λέγων, μ' ἔσφιξε τὴν δεξιὰν δακρυῶν,
 κ' ἔγὼ αἰσῶς ὤρμησα, κ' ἐπήδησα εἰς τὸ πλοῖον.
 αὐτὸς ὁ ἔφορος θεὸς ἱεῦρεται τῆς φιλίας
 τὸν κίνδυνον ἐκείνης μου τῆς θαλασσοπορίας.
 αὐτὸς ὁ θεὸς μ' ἔσωσε εἰς τὴν μίσην τοῦ πελάγους
 ἀπὸ φρικτοῦς τρεῖς Σίφωνας ὄρητικῶς, παρμάγους,
 μᾶς κηρυγῶν ὁ θάνατος, πηδούσε μὲ μανίαν,
 εἰς τὰς ἄστραπὰς ἀνύμεσα, καὶ εἰς τὴν τρικυμίαν.
 πᾶσα ἄστραπὴ, κ' ὁ θάνατος, πᾶσα βροντὴ, κ' ἐκείνος!
 τὸ πλοῖον ὅλον ἔτριξε! εἰς τοὺς ναύτας ἦτον θοῆνος!
 μόλις λοιπὸν κ' ἀνέλπιστα εἰς τὴν Μίλητον ἐμβαίνω,
 κ' ἀνάπαυσιν μήτε στιγμήν νὰ λάβω δὲν προσμένω,
 ἀλλὰ πηδῶ εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ πρὸς τὴν πόλιν τρέχω,
 νὰ εὗρω τὴν οἰκίαν τῆς αὐτῆς μόνον προσέχω.
 τὴν ἡῦρα, καὶ ἀνέβηκα μ' ἀνυπομονησίαν,
 τίμη ζητιῖς, μ' ἐρώτησαν, ζητῶ τὴν Ἀσπασίαν.
 τὴν θίλω, εἶπα, ἔρχομαι μὲ γράμματ' ἀναγκαιῶν,
 αὐτὴ, μὲ λέγουν, ἔφυγε πρὸς ἡμερῶν ἑννία.
 εἰπέτεμε, ποῦ ἔφυγε; μακρὰν; ἰδὼ πλησίον,
 μὲ λέγουν, ἔφυγ' ἔξαφρα κ' ἔμβηκ' εἰς ἓνα πλοῖον.
 ποῦ ἔφυγεν, εἰν ἄγνωστον. τὸ πιθανὸν εἶν ὅπως
 ὅτι αὐτῆς εἶν ὁ σκοπὸς τῶν Ἀθηῶν ὁ δρόμος,
 στεγάζος τότε ἰγκάρδια, καὶ μὲ ἀπελπισίαν,
 τοὺς λέγω τὸ ταξιδιμον, τοὺς εἶπα τὴν αἰτίαν.
 τοὺς διηγούμαι ἐν ταύτῳ τί τρέχει εἰς τὰς Ἀθήνας,
 καὶ πόσον τὸ θανατικὸν θιρίζει τόσους μήνας.
 θεῖμον! πόσοι ἄρχησαν καὶ στεναγμοί, καὶ θοῆνοι!
 ὦρα τῶντι θλιβερὰ, φρικτὴ ἦτον ἐκείνη!

ἐκεῖ ὅσαι εὐρέθησαν γυναῖκες ὁμοφώνως,
 δὲν μὲ ἀφήνουν, ἔκραζαν, νὰ ἐπιστρέψω μόνος.
 ἀλλ' ὅτι συνακολουθοῦν, κ' ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν,
 ποῦ εἶν ἡ Ἀσπασίαν, κ' ἂν πάθῃ, νὰ συμπάθουν.
 καλὰ ταῖς εἶπα, καὶ εὐθύς χωρὶς ν' ἀργοπαρήσω,
 κατέβηκα εἰς τὸ πλοῖον μου, καὶ ἔρχομαι ὀπίσω.
 ὦ εὐγε! τύχη! μ' ἔκαμες πολὺ νὰ κατορθώσω!
 ἔχω καλλίστην εἶδῃσιν εἰς τὸν φίλον μου νὰ δώσω!
 ἰδοὺ ἡ συναθία μου! ἰδέτε τὰς ἀθλίαις,
 ὁ ζῆλος των τὰς ἔφερεν ἀποθιλιῖς θυσίας.

Φαίδιμος.

Ἄν ἀγαποῦν οἱ κύριοι ἡμᾶς τοὺς ὑπηρέτας,
 εὐγνωμονοῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὡς φίλους, κ' εὐσεβεῖται.
 οἱ δυστυχεῖς δὲν λησμονοῦν ποτέ τὴν καλοσύνην,
 καὶ κλισίαν ἔχουν φυσικὴν πρὸς τὴν εὐγνωμοσύνην.
 ἰδὲ αὐτῶν τῶν γυναικῶν τὴν πράξιν τὴν ὀσίαν,
 πῶς τρέχουν εἰς τὸν κίνδυνον διὰ τὴν Ἀσπασίαν.
 ὡς τόσον σὺ Κτησίαν τὸ ἄλλο δὲν ἱεῦρεται,
 φοβοῦμαι μήπως ἀσθενῇ τὸν Περικληῆμας εὗρης!

Κτησίας.

Τί Φαίδιμ; ποῦ ε' ἄκουσες; ὦ συμφορὰ βαρεῖα!
 δυσστηχισμένε Περικληῆ! ταλαίπωρε Κτησία!

Φαίδιμος.

Μὴ φεύγεις, ἰδοὺ ἔρχεται ἰδὼ ὁ Ἰπποκράτης,
 Ἑλλάδος τέκνον ἄξιον, σωτήρ, καὶ καυχημάτης.

Σ κ η ν ή γ.

Κτησίας, Φαίδιμος, Ἰπποκράτης καὶ Μιλῆσιαι
 γυναῖκες.

Ἰπποκράτης.

Ἕλληνες ἄνδρες χαίρετε, ὅποιοι καὶ ἂν ἦσθε,
 ἔως νὰ ἔλθω γὰρ αὐτοῦ, μὴ φεύγετε, καθήσθε.

ἐμάθειτε. ἂν ἄραζε κήμιμ' ἀτρώης ξένη;
καὶ διατὶ τόσον πρῶτ' ἰδῶ συναθροισμένοι;

Κτησίας.

Χαῖρε νῖδ' Ἀσκληπιοῦ. πρὸς τί τόσον δραμαῖος;
μὲ πόσον ζῆλον ἐκτελεῖ τοῦ ἔργου τοῦ χρέος! (α)

Ἴπποκράτης.

ὦ ὁ Κτησίας μου ἰδῶ, κ' ὁ Φαίδιμος ἀκόμη!
μακρόθεν δὲν σὰς γνώρισα, παρακαλῶ, συγγνώμη.
ἄνδρες μου φίλοι χαίρετε, ἀνίσως πρέπει πλέον,
τὸ χαῖρε νὰ προσφέρεται εἰς ἄνδρα Ἀθηναῖον!
Κτησία μου πότε ἔφθασες; εἶναι πολλοὶ εἰς τὸ πλοῖον;

Φαίδιμος.

Εἶναι τὸ πλῆθος τὸ παρὸν αὐτῶν τῶν Μηησίων.

Κτησίας.

Τί νέον εἰς τὴν πόλιν μας; πῶς εἶναι ἡ πτῆρις μας;
ὁ Περικλῆς ὁ ἥρωας μας; οἱ φίλταιοι γονεῖς μας;
πολλὰ σε βλέπω ἀνθρώπων, εἰς λύπην βυθισμένον!

Ἴπποκράτης.

πρέπει νὰ γένη ἄριστος φροντὶς αὐτῶν τῶν ξένων. (β)

Κτησίας.

Μήπως σπαράττων πρόσκαιτοι τὰ σπλάγγνα σου ὀδύνας;
ὁ Περικλῆς Ἴπποκράτης, ὁ Περικλῆς πῶς εἶναι;

Ἴπποκράτης. (γ)

ὦ ἱερὰ ἰατρικὴ, ὦ τέχνη θειασία.
εἰς ἐξήγησ' ἀπὸ τοὺς θεοὺς ἡ ἰλαρὰ ὑγία.
ἂν οἱ οὐράνιοι θεοὶ μᾶς κάμνουν ἀθανάτους,
σύ μᾶς φυλάττεις ὑγιεῖς, καὶ μακροβιοτάτους,
σύ δὲν λανθάνουσαι ποτέ. ὁ Ἴπποκράτης σφάλλει,
ἰσφαλλαν κ' οἱ Μοχάοντες, καὶ πρὸ ἐκείνων ἄλλοι,

(α) πρὸς τὸν Φαίδιμον.

(β) καθ' ἑαυτὸν.

(γ) περισπώμενος ἀπόλυτοις σιλλογισμοῖς, δὲν ἀποκρίνεται εἰς τὸν Κτησία, ἀλλὰ μετὰ σιωπῆν ὀλίγην, ἐπιφανεῖ τὰ ἴζη.

πῶς νὰ προφθάσουν στοχασμοὺς αὐτοὶ νὰ κάμουν τόσους
εἰς τοῦ ἀνθρώπου σώματος τὰς πολυμόρφους νόσους;
ἡ τέχνη σου εἶναι μακρὰ, ἡ δὲ ζωὴ βραχεῖα,
πότε νὰ γέν' ἀπόκτησις τῆς τέχνης σου τελεία;

Κτησίας. (α)

ὁ Περικλῆς μας Φαίδιμε βεβαίως κινδυνεύει,
τοῦ Ἴπποκράτους ἡ μορφή αὐτὸ με προμαντεύει.

Ἴπποκράτης. (β)

Δὲν βλέπω, δὲν φαντάζομαι ἀθλίους τόσον ἄλλους,
ὅσον ἡμᾶς τοὺς Ἴατροὺς ἀληθινούς Ταντάλους,
ἐγὼ ἰξεύρω Φίλοιμον ὅποια εἶν' ὀδύνη,
ὅποια ὦρα φοβερά εἰς τὸν Ἴατρον ἐκείνη,
ὅταν αὐτὸς μήτε σφυγμὸν τοῦ ἀσθενοῦς ἐγγίξῃ
καὶ πλέον μήτ' Ἴατρικὸν κἀνεὶά διορίξῃ,
ἀλλ' ἐξω σιγᾷ σύρεται, καὶ φεύγει, καὶ μὲ βίαν
τρέμων, τραυλίζῃ τὸ δεινόν, καὶ τὴν ἀπελπισίαν!
οἱ συγγενεῖς κατόπιτον τὸν κράζον νὰ μὴ φύγῃ,
αὐτὸς ὅμως τὰ βήματα πλειότερον τ' ἀνοίγει.
τότ' ἀρχινοῦν τὰ δάκρυα, κ' οἱ στεναγμοί, κ' οἱ θρήνοι,
τότε τὴν μανθρηνοῦ βαφὴν τὸ πένθος περιχύνει.
κ' ἐνθ' Ἰατροῦν τέκνα, γονή, καὶ συγγενεῖς, καὶ φίλοι,
σφραγίζει μὲς ὁ θάνατος τοῦ ἀσθενοῦς τὰ χεῖλη!
εἰς τῶν ἑκατὸν μου ἀσθενῶν δὲν χαίρω τὴν ὑγίαν,
ὅσῃν ὁ θάνατος ἑνὸς μὲ προξενεῖ πικρίαν.
φαντάζομαι ὅτι ἔρχεται, καὶ μ' ἐρωτᾷ καθώραν,
ὦ Ἴατροῦ σὺ μ' ἴστικτες εἰς τῶν τεκρῶν τὴν χώραν;

Κτησίας.

Αὐτοὺς τοὺς λόγους διατὶ καὶ τὰς θρηνηολογίας;
τὸν Περικλήτου ἔχουσε βεβαίως ὁ Κτησίας! (γ)

(α) πρὸς τὸν Φαίδιμον.

(β) ἐξακολουθεῖ ὁ Ἴπποκράτης καθ' ἑαυτὸν ὀδυρόμενος.

(γ) φεύγει!.

Ἴπποκράτης.

Τί φεύγεις; στάσου... μάταιος ἢ βίασου ἢ τόση.
ὦ φίλε δυστυχεστάτε τί θέλεις κατορθώσαι;

Σκηνή δ'.

Ἴπποκράτης καὶ Φαίδιμος.

Ἴπποκράτης.

Αὐτὸ φωνάζω τὸ κακὸν δὲν ἔχει θεραπείαν
εἰ μὴ ὅταν οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν κοινωνίαν.
ἀσθένεισ' ἕνας; παρυσθὺς ἀνάγη νὰ προσθάσῃ
ὅσον τιναὶς τὸ δυνατόν νὰ μὴ τὸν πλησιάσῃ.
ἀλλ' εἶναι ὁ πάσχων συγγενής, ἢ φίλος, ἢ οἰκίτης;
κ' αὐτὸς ἀφεύκτως χάνεται, κ' ἡμεῖς μ' αὐτὸν ὁμοίως.
αὐτὸ τὸ ἀντιφάρμακον αὐτὸ μόνον ἔξενω,
καὶ μήτ' ἐλπίζω εἰς τὸ ἐξῆς ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ νὰ εὕρω.
νόσος δεινὴ, ἀκράτητος, μὲ τύπους διαφόρους,
κατατοξύνει ἐξαρχῆς πληγὰς θανατηφόρους.
τὸ μελανὸν φαρμάκιον αὐτὴ ὄρμη καὶ χύνει,
καιρὸν νὰ τὸ προλάβωμεν, στιγμήν δὲν μᾶς ἀφήνει.
ἔχουσα δὲ καὶ συντηγὸν εἰς τὴν ἀνθρωποφονίαν,
τὴν φρίκην τοῦ θανάτου της, καὶ τὴν ἀπελπισίαν,
κάμνει πολλάκις ὄργανα θανάτου ὀξυτέρου
τὰ βάλσαμα τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ ἐμπειροτέρου.
ἀξία τῆς πατρίδος τῆς Ἀσίας τῆς βαρβάρου
ἢ τρομερὰ συντρόφισσα τοῦ σκοτεινοῦ ταρτάρου
ὡς ἐρημόνιεν τὴν αἰσχρὰν, κ' οὐτιδανὴν Ἀσίαν
κ' ἂς μὴ τολμᾷ νὰ ἐρχεται εἰς τὴν Εὐανδρον Γραικίαν.
ἢ ἂς κρημνίσωμεν ἡμεῖς τὸν θρόνον τῶν Λαυρίων,
διὰ νὰ λείψουν καὶ αὐτοί, κ' ἐκείνο τὸ θηρίον . . .
μακρὰν ἀπὸ τὸν ἀρρώστον χωρὶς ἀργοπορίαν! (α)

Φαίδιμος.

Εὐλογα λέγεις . . . ἀλλὰ φεῦ! τὴν πατρικὴν καρδίαν
δὲν καταπλήττει πρόσουμις θανάτων δισμυρίων,
ὅταν ἰδῇ τὸν κίνδυνον τῶν τέκνων τῶν ἰδίων!
μηδ' ἐμπορεῖ νὰ κρατηθῇ τὸ φίλιον τῶν γονίων,
νὰ μὴ φιλήσῃ φίλημα τὰ τέκνα τελευταίων!

Ἴπποκράτης.

πρωτ' σήμερον Φαίδιμὲ κατίβης εἰς τὸν λιμένα;
μὲ εἶπαν, ὅτι ἔφθασαν καὶ ἄλλα πλοῖα ξένα.

Φαίδιμος.

Ναί. δύο ἦλθαν. ἔφερε τὸ ξένα τὸν Κτησίαν,
τὸ ἄλλο . . . δὲν ἀπάντησες ἐμπρὸς τὴν Ἀσπασίαν;

Ἴπποκράτης.

Ὅντινα λέγεις Φαίδιμὲ;

Φαίδιμος.

ἰδῶ ἦτον παρούσα.
τὴν Ἰδα, καὶ μ' ὁμίλησε, καὶ τὴν παρηγοροῦσα.

Ἴπποκράτης.

Δυστυχεσιὰτη σύμπτωσις! λοιπὸν ἂς προχωρήσω,
τὴν σωτηρίαν σύγκαιρα τῶν ξένων νὰ φροντίσω.
νὰ συμβουλευσῶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους
ὄλους τῆς προφυλάξεως τοὺς ἀναγκαίους τρόπους.

Φαίδιμος.

Τί κρύπτουσαι; τό γῆρας μου φοβεῖσαι μὴ λυπύσης;
τὴν λύπην τὴν συνείθισαι τοῦ γέροντος ἢ Φύσις.
ὅ,τι κ' ἂν εἰν εἶπόμε το, εἶπόμε, ζῆ ἐκείνος; (α)

Ἴπποκράτης.

τὴν λύπην ἂν συνείθισαι, τί τώρα τόσος θρήνος;

(α) μετὰ μικρὰν παύσιν τῆς ὁμιλίας, ἐπιφρονεῖ τὰ ἐξῆς.

(α) κλαίει.

οἱ Περικλείης ὦ Φαίδιμε ζώην ζοῦν αἰωνίαν.
 εἴ τὴν μνήμην ζοῦν τῶν πολιτῶν, καὶ ζοῦν εἴ τὴν ἱστορίαν.
 τῶν ἐναρέτων ἢ ζωὴ μὲ χρόνους δὲν μετρεῖται,
 κ' αὐτὴν, αὐτὴν τὴν τρομερὰν πανώλη δὲν φοβεῖται.
 πόσοι νεκροὶ ὄω κείνεται· νεκροὶ τῇ ἀληθείᾳ (α)
 ἀπέθαναν, ὀλοκλήρῳ ἐμβήσαν εἴ τὰ μνημεῖα.
 ἢ Φαίδιμε τί ἠθέλεις; ὁ Περικλῆς νὰ ζήσῃ,
 κ' αἰσχρὰν μακροβιότητα ὡς κτῆνος νὰ βροσκήσῃ;
 διὰ νὰ ζήσῃ, ἔπρεπε νὰ ζῇ ὑπὲρ πατρίδος,
 καὶ δι' αὐτὴν ζῶν, νὰ ὀρμᾷ εἰς πᾶν κινδύνων εἶδος.
 ποσάκις αὐτὸς ἔπρεγεν εἰς τὰ νοσοκομεία,
 κ' ἐγένετο εἴ τούς ἀσθενεῖς κοινὴ παρηγορία.
 πλησίαζεν ἀτάραχος εἰς τὰ κρεβάτιατον,
 ἐξέταζε τὰ στρώματα, καὶ τὰ ἱατρικῶτων.
 οἱ ἀσθενεῖς ἐκτείνοντες τὰς χεῖρας τῶν τριμούσας,
 καὶ μὲ φωνὰς μιάσματα φαρμακερὰ πειούσας
 ἄλλοι θρηνοῦσαν, ἄλλοι δὲ οἰκτρῶς ἐμειδιούσαν,
 κ' οἱ ἄθλιοι τὸν Περικλῆ σωτηῆρατον καλοῦσαν.
 ἢ κείνους τίς πλησίασεν, ἢ χάρωτα ἐγγίσει,
 δὲν διαφέρει. ἀλλ' αὐτὸς χωρὶς νὰ κεντηνίσῃ,
 γενναῖος, ὡς καὶ τὸν σφυγμὸν ἐκείνων ψηλαφοῦσε,
 πολλοὺς ἢ παρουσίατον πολλοὺς ζωογονοῦσε.
 τίς ἄλλος ἦρως παρ' αὐτὸν διὰ Φιλοπατρίαν
 ἀνηφῆσε τὸν θάνατον μὲ τόσην ἀφοβίαν;

Φαίδιμος.

Καὶ Ἰπποκράτη μου λοιπὸν ὁ Περικλῆς χαμένος;
 ὦ ὁ ταλαίπωρος ἐγὼ, ὁ τριεμβασιμισμένος!

Ἰπποκράτης.

Τῶν Ἀθητῶν ὁ ἄριστος πολίτης κινδυνεύει!
 ἢ Ἀττικὴ μας σήμερον τὸν χάνει, καὶ χηρεύει... (β)

Σζηνή ε'.

Φαίδιμος μόνος.

Καὶ τώρα τί νὰ στοχασθῶ; καὶ τί ν' ἀποφασίσω;
 ἔδω νὰ μείνω; ἢ εὐθύς εἴ τὴν πόλιν νὰ ὀρμήσω;
 καὶ τάχα κτὶ ταλαίπωρε ἐλπίδας τίνας ἔχεις;
 νεκρὸν τὸν Περικλείασου νὰ θεωρήσῃς τρέχεις;
 ἀλλ' ἴσως, ἴσως ζωντανὸν ἀκόμη τὸν προφθάσω.
 αὐτὴν τὴν φοβερὰν στιγμὴν ἄς τρέξω, νὰ μὴ χάσω!
 μίαν φορὰν νὰ τὸν ἰδῶ ὑστερινήμου πλέον
 ἄς τρέξω ἓνα λόγον του ν' ἀκούσω τελευταῖον.
 ἓνα του νεῦμα νὰ ἰδῶ, προήντου τὴν ὑστάτην.
 τὴν σπασμικῆντου ἔκτασιν ἐκείνην τὴν ἐσχάτην!
 τί στέκομ' ὁ ταλαίπωρος; ἰδοὺ ἢ βακτηρία.
 ἄς σύρω τ' ἀργοκίνητα ψυχράμου γηρατεῖα,
 διαλύσταμου γόνατα ἀτρόμως κινηθῆτε.
 σήμερον μόνον, κ' ὕστερον εὐθύς παραλυθῆτε.
 δὲν προχωρῶ ἄλλοίμονον!... ὦ γῆρας, κακὸν γῆρας!
 ἐνέκρωσις τὰ μέλημου, τούς πόδας μου, τὰς χεῖρας!
 δὲν ἐμπορῶ... ἀπέκαμα... τὰ ἄρθρα τῶν γονάτων
 παντάπασι παρέλυσεν ἀγὼν τριῶν βημάτων.
 κ' αἰσθάνομαι ἀλλόκοτον εἴ τὴν κεφαλὴν μου κλόνον,
 δεινὸν πνιγμὸν εἴ τὸν λάρυγγα, εἰς τὴν καρδίανμου πόνον.
 ὦ τέλος ὅλων τῶν δεινῶν, γλυκὺ εἴ τὰ γηρατεῖα,
 ὦ σὺ, ποῦ εἶσαι; πρόφθασε κ' ἔδω ἀποπληξία.
 σὲ προσκαλῶ πολυπαθῆς δυστυχισμένος γέρον,
 εἶναι λιμὴν τῶν πόνων του ὁ σκοτινὸς Ἀχέρων.
 τίς εἶναι ὁ ἐρχόμενος; μὲ βίαν πολλὴν τρέχει!
 μεγάλας, καθὼς φαίνεται, εἰδῶσις αὐτὸς ἔχει.

(α) ὁ τόπος ἐκεῖνος ἦταν ἐκτετασμένος ἀπὸ μνημεῖα.

(β) Φεύγει.

Σ κ η κ ή ς.

Φαίδιμος, Δημοχάρης, καὶ Χορὸς Μιλησίων
γυναικῶν.

Φαίδιμος.

Τίς εἶσαι; πόθεν ἔρχοσαι, καὶ διατί ἀσθμαίνεις;
ἐ τὸν Πειραιᾶ, ὡς φαίνεται, θρομαῖος κατεβαίνεις.

Δημοχάρης.

Ὁ Ἰπποκράτης ἀπ' ἰδῶ ἀν' ἤλθ' εἰπῆμε πρῶτα,
αὐτὸ πρῶτ' ἀποκρίσομε, καὶ ὕστερον ἐρώτα.

Φαίδιμος.

Τῶρ' ἀπ' ἰδῶ κατέβηκεν αὐτὸς εἰς τὸν λιμένα.
ὑπάγει νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ πλοῖα καὶ τὰ ξένα.

Δημοχάρης ἰδὼν τὰς Μηλησίας.

ὦ πράγματα πορᾶδοξα! ἡμέρα τεραστῶν!
ἡμέρα περιπετειῶν ἀπίστων αἰφνηθῶν!
ὑσεῖς εἰσθ' αἱ Μιλησῖαι συννηρητίσσαιμον;
τίς σπαστροφῆ σᾶς ἐφθίψεν ἰδῶ σφοδροῦ ἀνέμου;
δὲν μ' ἀπατῆ ἢ ὄρασις. αὐταὶ αὐτίοται εἶναι.
ποῦ εἶν' ὅμως ἡ Μίλητος, καὶ ποῦ εἶν' αἱ Ἀθῆναι!

Φαίδιμος.

Καὶ σὺ λοιπὸν Μιλήσιος; εἰπέ πρῶτον τίς εἶσαι,
καὶ δὲ αὐτὰς ἐπειτα σὺ εὐθὺς πληροφοροῦμαι.

Δημοχάρης.

Κακὴν ὄραν ἐπλεύσαμεν, κακὴν, κακίστην ὄραν!
ἡ Ἀσπασία ἐφθασε πρῶτ' ἐ αὐτὴν τὴν χώραν.
ἐφθάσαμεν ἐ τὸν Πειραιᾶ, καὶ εὐθὺς αὐτὴ μὲ κράζει,
ὦ Δημοχάρη λάβ' αὐτὸ τὸ γράμμα μὲ προστάζει.
ἐ τὸν Περικλῆ μὲν δόσετο, ἐ ἐκείνον νὰ τὸ δώσης,
καὶ εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀποκρίσιν νὰ λάβης κατορθώσης,
εἰς τοῦ Σωκράτους ὑπαγε, καὶ ἐκεῖ νὰ μὲ προσμένης,
νὰ σὲ ἰδῶ, μὴ στείλαισσι ὡς πτερωτὸς νὰ γίνης.
ἐγὼ λοιπὸν τὸ γράμματις μετὰ χαρᾶς λαμβάνω
καὶ τρέξ', ἀλλὰ τὴν ἀντομον, καὶ εὐθείαν ὁδὸν χάτω.

καὶ ὄραις πολλαῖς πλανώμενος σχεδὸν χωρὶς ἐλπίδα,
μίαν λαμπρὰν οἰκοδομὴν μακρόθεν μέλις ἶδα.
πλησίασα, παρατηρῶ εἰς τὰ προπύλαιάτης
σημεῖα καὶ συγγήσιως, καὶ λύπης βυθυτάτης.
ὁ Περικλῆς κάθητ' ἰδῶ; πολλοὺς ῥωτῶ μὲ τόνον,
αὐτοὶ δὲ κλίνουν σκυθρωποὶ τὰς κεφαλᾶστων μόνον.
ἐμβαίν' εὐθὺς, καὶ θεωρῶ λύπην κοινὴν μεγάλην,
εἴσοδον, καὶ ἔξοδον πολλῶν καὶ εἰς ὄλους παραζάσαν.
ἀλλ' ἔχων εἰς τὸ ἔργον μου τὸν νοῦν προσηλωμένον,
ἐβλεπα τ' ἀντικείμενα μὲ ὄμμα σκοτισμένον,
ἐ τοῦ Περικλείους τὸ λοιπὸν ἐμβαίνω τὸν κοιτῶνα,
μὲ ὄρμην παρόρρησιάζομαι, καὶ μὲ πολὺν ἀγῶνα.
βλέπω ἐκεῖ τὸν Περικλῆ κατὰκειτον εἰς κλίνην,
ἐ τῶν παρεστώτων τὴν μορφὴν παρατηρῶ ὀδύνην,
τότε τὸ γράμμα ὁ μῶρός ἐ ἐκείνον ἐγχειρίζω,
προσμένων τὴν ἀπόκρισιν, τὸν νοῦν περιορίζω.
ὁ δὲ, καὶ τὴν ἐπιστολὴν; καὶ ἐμὲν εὐθὺς γνωρίζει,
καὶ ἀναγινώσκων μεταξὺ τινάσσεται, γογγύζει.
ἀγωνισθεὶς νὰ σηκωθῇ, ἐ τὴν κλίνην πάλιν πίπτει,
τὸ γράμμ' ἀπὸ τὰς χειρᾶς του τὰς παραλύτους θίπτει.
καὶ ἔστρεψε μὲν τὸ πρόσωπον ὡσάν νὰ μὲ ὀμιλήσῃ,
ἀλλ' ἄφωνον ἐπάνωμον τὸν ἶδα ν' ἀτενίσῃ.
οἱ παρεστώτες δὲ κοινῶς ἐκστατικοὶ ἐ τὸ δράμα
πόθεν, καὶ τίς εἶν' ἀποροῦν, καὶ τίνος φέρω γράμμα.
καὶ τέλος νεῦμα μὲ ἔκαμαν διὰ ν' ἀναχωρήσω,
ἀναχωρῶ, δὲν πρόφθασα πολὺ νὰ προχωρήσω,
καὶ ἀκούω ἐν' ὀπίσσω μου ὡ ξένε νὰ μὲ κράζει,
τίς εἶμαι, καὶ τίς μὲ ἔστειλε, καὶ πόθεν μὲ ἐξετάζει.
τὸν δεηθῶμαι τὸ λοιπὸν τὰ πράγματα συντόμως,
καὶ ὀμιλοῦσα μὲν μὲ αὐτόν. δὲν τὸν ἐγνώριζ' ὅμως.
τὸν γνώρισ' ὅταν ἐκραζε, καὶ πῶς; ὦ δυστυχία!
τί λέγεις; ἐ τὴν οἰκίαν μου ὑπῆγ' ἡ Ἀσπασία;
πρόσεχε, μὲ ἐπανέλεγε, νὰ μὴ τὴν φανερῶσης
τὰ ὅσα ἴδεις σήμερον, ἀλλὰ νὰ τὴν πιστώσης,

ὄτ' ἐξιστρατεύσῃν ἰχθῆς, ὁ Περικλῆς μὲ βίαν,
 κ' ὄτι τὸ γράμμα ἰστέιλα εἰ ἐκείνον κατ' ἐνθειαν.
 αὐτὰ μεταξὺ λέγων με, εἰ τὸν οἶκον του ἱμβαίνει,
 κ' εὐρίσκομεν τὴν δυστυχῆ ἐκεῖ νὰ μᾶς προσμένῃ,
 ἀλλὰ δεμέν' ἢ γλώσσαμον, δὲν ἐκινεῖτ' ἐνόσῃ
 ἀπόκρισιν τοῦ γράμματος μ' ἐζήτει νὰ τὴν δώσω.
 ἐλάλουν, ἀλλ' ἱτραύλιζα, ἀλλ' ἐδισσολογοῦσα,
 καὶ τὸν Σωκράτη μάρτυρα τῶν λόγων μου καλοῦσα.
 καὶ ψεύστην ἴσως ἤθελεν αὐτὴ μὲ καταλάβει
 ἂν ὁ Σωκράτης ὁ σοφὸς δὲν ἤθελε προλάβει
 μὲ βλέμμα σταθερότατον, καὶ μὲ φωνὴν πρασίαν
 ν' ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸ στόμα μου αὐτὸς τὴν ὁμιλίαν.
 τί στόμα πηγὴ χάριτος, σοφίας ἀπλουσιότητος!
 ἂν οἱ θεοὶ ποτὲ λαλοῦν, λαλοῦν ὡς ὁ Σωκράτης.
 τὸ ψεύδος τὸ λοξόμματον εἰ τὸ στόμα κείνου μόνον
 τὸν πρῶτον εἶχε, κ' ἄτρομον τῆς ἀληθείας τόνον.
 διότι πρὸς ὠφέλειαν ἢ ἀρετὴν ὁμιλεῖ,
 κ' αὐτὴ τὸν ἐσυγχώρησε νὰ ψεύδωνται τὰ χεῖλη.
 μὲ τόσην πειθῶ σιόλιζε τοὺς λόγους ὁ Σωκράτης,
 ὡστ' ἀπλαστον ἐφαίνετο τὸ κάλλος τῆς ἀπάτης.
 καὶ τὴν κατέπεισε λοιπὸν ν' ἀφήσῃ τὰς Ἀθήνας,
 καὶ ν' ἄλλθῃ πάλιν ὑστερον ἰδῶ μετὰ τρεῖς μῆνας,
 ἀκούστροφῆ ὁ Περικλῆς ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν,
 νὰ γένη πλέον ὑφείσῃς εἰς τὴν ἐπιδημίαν,
 ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγγίσσαμεν εἰς μολυσμένους τόπους,
 καὶ ἴσως πλησιάσαμεν εἰς ἀσθενεῖς ἀνθρώπους,
 ἀμίσως νὰ καθαρισθῇ τὴν εἶπεν ὁ Σωκράτης,
 κ' ὄτι ἀνάγκη νὰ κραχθῇ ὁ θεῖος Ἰαποκράτης.
 στραφεὶς πρὸς ἐμὲ ἐπιακα, εἰ τὸν Πειραιᾶ μὲ στέλει,
 τοῦ Ἰατροῦ τὴν πρόσκλησιν σφοδρὰ μὲ παραγγέλει.

Φαίδιμος.

Τρεῖς λοιπὸν μὴ στέμνῃσαι διὰ νὰ τὸν προσφθάσῃς,
 πρόσθε αὐτὰς τὰς δυστυχεῖς νὰ μὴ τὰς πλησιάσῃς.

Δημοχάρης.

Τί τόσα γέρον δάκρυα;

Φαίδιμος.

τὰς ὥρας σου μὴ χάνεις.
 κατόπι καὶ τὸν θρῆνον μου, καὶ τὰ λοιπὰ μανθάνεις.

Σκηνη ἑ.

Χορὸς Μιλησίων γυναικῶν.

ὦ συμφοραὶ πανδάκριτοι
 ὦ τύχαι θνητῶν ἄκριτοι,
 ὦ πένθος, βαρὺ πένθος
 τῶν κλεινῶν Ἀθηναίων.
 Ἄχ! Ἀσπασία σήμερον
 εἰς ἄδην τὸν ἀνήμερον
 τὸν μαῦρον κατεβαίνει
 ὁ πολὺς Περικλῆς!
 Τίς Ἐρινῶς ἐτόλμησε
 καὶ εἰ τὰς Ἀθήνας ὠρμησε
 θανατικὸν νὰ φέρῃ
 φοβερόν, τρομερόν;
 Τίς δ' ἀπὸ σῆς ὀργίζεται,
 καὶ ὄλος ἀφανίζεται
 τῶν Ἀθηναίων ὁ δῆμος
 ὦ θεοὶ κραταιοί;
 Ἄλλ' Ἀθηναῖα τὸ δέχεσαι,
 κ' ἢ πόλις σου ἀνέχεσαι,
 τόπος βοσκῆς νὰ γένη
 τὸ λοιπὸν τῶν γυπῶν;
 Γυναῖκα, νέον, γέροντα
 τοὺς ῥίπτει εἰς τὸν Ἀχέροντα
 αὐτὸ τὸ φρικτὸν πάθος
 τὸ δεινόν, καὶ κοινόν!

Ἡμεῖς τῶρ' ἄς ἀρχήσωμεν
συμφώνως νὰ θρηνησῶμεν
τῆς χήρας Ἀσπασίας
τὴν σκληρὴν συμφορὰν!
Τὸ πένθος τῆς ἀφόρητον,
δεινόν, ἀπαρηγόρητον,
κ' ἡ πικρὸς καρδία
συμπονεῖ, καὶ θρηνεῖ.

Τέλος τῆς Δευτέρας πράξεως.

Π Ρ Α Ξ Ι Σ Τ Ρ Ι Τ Η.

Σκηνή α'.

Ἰπποκράτης, Δημοχάρης καὶ Χορὸς Μιλησίων
γυναικῶν.

Ἰπποκράτης

Κ' ἡ Ἀσπασία τὸ λοιπὸν νομίζει Δημοχάρη,
ὅτι ἐσάλπισ' ἀπὸ χθὲς ὁ Περικλῆς τὸν Ἄρη;
πρέπει κ' ἐγὼ τὰ ἴδια νὰ τὴν ἐπικυρώσω,
κ' εἰς τὸ νὰ φύγῃ σήμερον νὰ τὴν ὑποχρεώσω.
καὶ βίβαι' ἀπὸ καθαρὰν ἐλθόντες ἀτμοσφαῖραν,
κίνδυνος, ἂν καθήσεται καὶ μίαν ἰδῶ ἡμέραν.
καὶ στίς μὲν ὃ ταλαιπώρα καλῆς τέκνα Μιλήτου (α)
ἀκούσατε τὰς συμβουλὰς ἐνὸς καλοθελήτου.
σύρθητ' ἐκεῖ πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὸν Κυπαρισσῶνα
μὴ στείεσθ' εἰς μιάσματα ἰδῶ τ' ἀνθρωποφόνα.
μὴ τύχη ὅμως καὶ φανῆ κἀμμία εἰς τὴν Ἀσπασίαν,
διότι εἶν' εἰς ἀγνοίαν τῶν συμφορῶν τελείαν.
ἐγὼ δ' ἐλθὼν πάλιν ἰδῶ χωρὶς ν' ἀργοπορήσω,
θίλω φροντίσει τ' ἄμεσον ταξιδίους ὀπίσω.
τί τὰς ἐγγίξεις ἀνθρώπε αὐτὰς τὰς καθαρῶν; (β)
ἐνὸς ἀνθρώπου μίασμα ἐφόρευσε μυρίους.

(α) ἀποτινόμενοι πρὸς τὰς Μιλησίας.

(β) πρὸς τὸν Δημοχάρη.

Δημοχάρης.

Ἐδῶ δὲν βλέπω, δεῖξιμε τὴν φοβερὰν Πανώλη.

Ἱπποκράτης.

Ἴσως εἴς' αὐτό σου τὸ λινὸν γὰ ἐμφωλευῆ ὄλη.
μ' αὐτὰς αἰεὶ τὰς προλήψεις σου, καὶ δεισιδαιμονίας
παρθήμους παντοῦ κίμνεις φοβικτὰς δολοφονίας.
ναί. δολοφόνοι τοῦ κοινοῦ εἶν' ὅσοι μολυσμένοι,
ἀφήνουν πολλαπλάσιον τὸ μίasma γὰ γίγη.
μὴ τὰς ἐγγίσης, πρόσσεχε, σὲ τὸ ἀπαγορεύω,
εἰ δέ, ὡς κακουργότετον φονία σὲ παιδίνω,
ἐξώρας εἶν' ὑπάγωμεν, καὶ ἡ ἡμέρα κλίνοι.

Δημομάρης.

Ἐνας μακρόθεν πρὸς ἡμᾶς τὸν δρόμον κατευθύνει.

Ἱπποκράτης.

Τρόντι ἰδῶ ἔρχεται, καὶ ἔρχεται μὲ βίαν,
αὐτὸς εἶν' ὁμοιώτατος μὲ τὸν στυμνὸν Κτησίαν.
ὄλιγον παραχώρησε, κ' ἐγὼ σὲ κράζω πάλιν,
μ' αὐτὸν ἔχω ὑπόθεσιν, ἰδιαιτέρην ἄλλην.

Σ κ η ν ἢ β'.

Ἱπποκράτης καὶ Κτησίας.

Κτησίας. (α)

Τίς εἶν' ἰδῶ, τί γίνεται; ποῦ εἶν' ὁ Ἀστυνόμος;

Ἱπποκράτης.

πρὸς τί ὁ Ἐναγώνιος παλινοστροφός σου δρόμος;

Κτησίας.

Ὁ Ἀστυνόμος ἦλθ' ἰδῶ; εἰπέτεμε. (β)

Ἱπποκράτης.

Κτησία...

(α) ἔγω ἑαυτοῦ, καὶ μὴ παρατηρῶν τὸν Ἱπποκράτην
(β) ὁμοίως.

Κτησίας. (α)

Ἐδῶ εἶν' ὄλ' ἀνέτοιμα, καὶ ἄκρα ἡσυχία!
ὦ δυστυχία! ὦ θεοί!

Ἱπποκράτης.

τοὺς στεναγμούς σου παῦσε.

Κτησίας.

ὦ σὺ εἰς Ἱπποκράτημον; καὶ σὺ μ' ἐμίνα κλαῦσε!
μᾶς ἄφησε... τελείωσεν, τελείωσεν ἐκείνος...
ἡ πόλις κλαί' ὀλόκληρος, καὶ ἀντηχεῖ ὁ θρήνος!!

Ἱπποκράτης.

Σ' τὰς συμφορὰς Κτησία μου χροιάζεται ἀνδρεία. (β)
εἴ αὐτὰς ὁ νοῦς μᾶς διοικεῖ, καὶ ὄχ' ἡ φαντασία.
καρδίαν, ναί, μᾶς ἔδωσεν εὐαίσθητον ἡ φύσις,
κ' ὀρηκτικὰς μᾶς ἀνοιξε δακρύων δύο βρύσεις,
ἀλλὰ μᾶς ἔδωσε καὶ νοῦν. τρώντι δῶρον θεῖον.

Κτησίας.

ὑπομονὴν διδάσκων με, μὲ ὁμιλεῖς δακρύων,
δὲν μ' ἐρωφεῖς ἢ θάλασσα εἴ τὰς ἀγαντὶς ἀβύσσους,
ἢ ναυαγὸν δὲν μ' ἐθρίπτειν εἰς πάντημους γήσους,
ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ πολλοῦς, κ' ἀνωφελεῖς κινδύνους
μ' εἰτοίμαζεν ἡ μοῖρα μου ἀκαταπαύστους θρήνους!
ἠθέλησες προτῆτερα μὲ ἀμφιβόλλους φράσεις
τὴν λύπην προσικονομῶν, γὰ μὲ τὴν μετριάσης,
ἀλλὰ κ' ἀπὸ τοὺς λόγους σου, κ' ἀπὸ τὴν ἀθυμίαν
λαβῶν τῆς δυστυχίας μου σχεδὸν πληροφορίαν,
εὐθὺς εἴ τὴν πόλιν ἔτρεξα θρηγῶν, ἄλλος ἐξ' ἄλλου,
κ' οἱ δρόμοι τῆς μ' ἐφαίνοντο λαβύριθοι δαιδύλου.
ὡς ἰδα δὲ τὴν πένθιμον ἐκείνου κατοικίαν,
αἰσθάνθηκα σφοδρότατον παλμὸν εἰς τὴν καρδίαν,
ἴδρωσ ψυχρὸς μ' ἐπάγωσε, τὰ δόντιμου κτυποῦσαν,
πυκνὴ μ' ἐπιγε δύσπνοια, αἰ ἀκοαὶ βομβοῦσαν.
ᾠρησ', ἐμβῆκα, ἀλλ' εὐθὺς πολλαὶ φωναὶ μὲ κράζουν,
στάσου Κτησία μὴ ἐμβῆς, φυλάζου μὲ προστάζου.

(α) ὁμοίως.

(β) προσίρει τὰ εἴδη ἐνδακρυ.

© SISMANOGLIO
MEGARO

μή δὲ ἀγάπην τῶν θεῶν, μή σε παρατηρήσῃ,
 κ' ἢ ἔξαφνός σου προσβολή τὸν κίνδυνον αὐξήσῃ.
 ἀλλάξας τότε παρρηθὺς ὀλοκλήρον τὸ σχῆμα,
 ἐμβήκα, πατῶν ἤσυχμα, καὶ μὲ λαθραῖον βῆμα.
 συρθεὶς δ' εἰς μίαν ἄφαντῆ γωνίαν τοῦ κοιτῶνος,
 τὸν ἔβλεπα εἰς τὸ στάδιον ἐκείνου τοῦ ἀγῶνος.
 ὁ θάνατος πλησίαζεν αὐτὸν ὡσάν με σίβας,
 καὶ σιγανᾶ ἐπάγωνε τὸ αἷματόν εἰς τὰς φλέβας.
 κ' ἐφαίνετο ὁ Περικλῆς ὡσάν αὐτὸς νὰ κράξῃ
 τὸν θάνατον ἀτάραχος, κ' ὡσάν νὰ τὸν προσταΐξῃ.
 ἢ δὲ μορφήτου εἶχε τί καὶ ἰλαρὸν καὶ θεῖον,
 τὸν εὐφραίνῃ ἢ ἀληθινῆ ἔλπις τῶν Ἡλυσίων.
 τότε πολῖται κ' πολλοὶ, καὶ Φίλοιτου παρόντες,
 καὶ ὅλας τὰς αἰσθησεις του σχιδὸν νεκρὰς ἰδόντες,
 τὰς νίκας του, τὰ τρόπαια σιγᾶ ἀπαριθμοῦσαν,
 καὶ μεταξύτων κατηγεῖς κρυφίως συμπενοῦσαν.
 αὐτὰ ψιθύριζαν, ὁ δὲ μὲ λαλιᾶν πρυγμένην,
 μὲ γλωῦσαν ἀδιάρθρωτον, σχιδὸν παραλυμένην,
 ᾧ φίλοι, λέγει, διατὶ αὐτὰ σεις εὐθυμείσθε,
 καὶ τὰς ἀνδραγαθίας μου, τὰς νίκας διηγείσθε,
 αὐτὰ κ' ἢ τύχη, βλέπετε, πολλάκις κάμνει μόνη.
 αὐτὰ καὶ ἄλλων στρατηγῶν ἢ πείρα κατορθώνει.
 πῶς δὲ σεις λησμονήσατε, δὲν λέγει ἕνα ἄλλο,
 ἀληθινᾶ καὶ ἔνδοξον, κ' ἀληθινᾶ μεγάλο.
 τὸ ὅτι ἐξ αἰτίας μου κένενας Ἀθηναῖος
 δὲν μαυροφόρεσεν. ἰδοὺ τὸ ἔδικόν μου κλῖος.
 αὐτοὺς τοὺς λόγους πρόφερε, καὶ ἰβυθίσθη πάλιν
 εἰς τὴν πρώτην ἀφανίαν του, δὲν εἶπε λέξιν ἄλλην.
 ἀλλ' ἔξαφν' ἕνας ἄγνωστος μ' ὄρημν μᾶς διασχίζει,
 κ' ἐπιστολῆν εἰς τὸν Περικλῆ ἀμέσως ἐγχειρίζει.
 τὸ γράμμ' αὐτὸ τίς ἔγραψε, καὶ τί δὲ περιεῖχε,
 κανεὶς ἀπὸ μᾶς εἰδήσιν παραμικρὰν δὲν εἶχε.
 ἀλλὰ τὸ γράμμ' ἐτάχυνε τὴν ὥραν τοῦ θανάτου!
 ὡσάν τὸ ψῆφι σπάραιεν αὐτὸς εἰς τὸ στρώματάτου.

σπασμοὶ τὸν ἤλθαν ἔπειτα εἰς ὄλον τοῦ τὸ σῶμα,
 καὶ τρεῖς γογγύσας, ἔκλεισε διὰ παντὸς τὸ στόμα!!
 ὁ Περικλῆς ἀπέθανε! βοή τότε συγχρόνως
 βροντήσασα κατίσεισε τὴν πόλιν ὡσάν κλόνος.

Ἰπποκράτης.

Ἐχθρὸς Ἑλλήνων ἄσπονδος ἢ Βάρβαρος Ἀσία,
 τυράννων ἐρημοποιῶν, καὶ δούλων κατοικία,
 μὲ τόσους στόλους ναυτικούς, μὲ στρατευμάτων πλήθη
 νὰ βάλλῃ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἡμᾶς δὲν ἐδυνήθη,
 ἀλλ' ὅλας τὰς δυνάμεις της, δυνάμεις τυραννίας,
 τὰς σύντριψε γῆ μικρὰ μὲν, πλὴν γῆ ἑλευθερίας,
 αὐτὴ ὅμως ἢ βάρβαρος, κ' ἀνθρωποφθόρος ὄλη,
 ἀλλοίως τῶρα μᾶς κτυπᾷ, κτυπᾷ μὲ τὴν πανώλη.
 ὡς τόσον ἔγινε φροντὶς διὰ τὴν Ἀσπασίαν,
 μήπως ἀκούσῃ τὴν φρικτὴν ἐξαίφνης δυστυχίαν;

Κτησίας.

Ἀνθρώπους εὐθύς ἔστειλα παντοῦ νὰ ἐξετάσουν,
 καὶ ὅπου τὴν ταλαιπωρον Λευκίπην της προφθάσουν.
 Νὰ τὴν προλάβουν, πρὶν αὐτὴ ἰδῆ τὴν Ἀσπασίαν,
 πρὶν λανθασθεῖσα τὴν πικρὰν κοινώσει ἀγγελίαν.
 ὁ Ἀστυνόμος ἄπορον πῶς δὲν ἐφάν' ἀκόμη.
 ἰδῶ νὰ θάψουν τὸν νεκρὸν κοινῆ ἰδέσθῃ γνώμη.
 καιρὸς εἶν'! ᾧς ὑπάγομεν.

Ἰπποκράτης.

ὦ σὺ ἔλθέ, ποῦ εἶσαι; (α)

Σ κ η ν ἢ γ'.

Ἰπποκράτης, Κτησίας καὶ Δημοχάρης.

Κτησίας. (β)

Τίς εἶν' αὐτός, λανθάνομαι.

(α) κράζει τὸν Δημοχάρη κρυμμένον εἰς τὰ πλησίον χαρτοκλάδα.
 (β) γνωρίζει τὸν Δημοχάρη ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ ἄγνωστος ὁ ἐγχειρί-
 σας τὸ γράμμα εἰς τὸν Περικλῆ.

Ἰπποκράτης. (α)

ἔλθέ, τίνα φοβείσαι;

Κτησίας.

Αὐτὸς εἶναι, αὐτότατος! αὐτὸς ὁ δολοφόνος,
μὴ ὄρμην ἐμβῆκεν ἀγνωστος εἰς τὴν μέσην τοῦ κοιτῶνος.
τί ἦτον, ὦ ἀνόςσιε, ἐκείνο σου τὸ γράμμα,
καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἥρωος ἀπέκοψες τὸ ἄμμα;
ὡς τῆς Μεδούσης κεφαλὴ ἐφάνης πρὸς ἐκείνον,
ἐφάνης. κ' ἐθανάτωσες τὸν πρῶτον τῶν Ἑλλήνων.

Ἰπποκράτης.

Σὲ παρασύρ' ἢ λύπησόν. τὸν ἀδικεῖς Κτησία,
φρικτὸν κ' ὅταν λυποῦμεθα κακὸν ἢ ἀδικία.
σὲ διηγούμαι ὕστερον τὸ γράμμα πόθεν ἦτον.
εἰν ἢ ζωήμας παλγνιον πραγμάτων ἀβουλήτων. (β)

Σ κ η ν ἢ δ'.

Ἀστυνόμος μὲ ταφοσκιάπτας, καὶ ἄλλους ὑπηρέτας τῆς
Ἀστυνομίας καὶ Νικίας.

Ἀστυνόμος. (γ)

Λάκκον βαθὺν ἀνοίξατε εἰς τὸ μνημεῖον αὐτὸ πλησίον.
ὦ τί ὑπούργημι ἐκτελεῶ, κ' ὁποῖος δι' ὁποῖον! (δ)
ἂν τὰ δικέλλια γρηγόρω, καὶ μὴ ἀργοπορήτε.
τὰς τόσας φλυαρίας σας δι' αὐριον ἔφητε. (ε)
ιδέτους. πῶς εἰν ἐνθυμοί, καὶ μεταξύτων παίζουσι,
κ' ἀναισθητοῦντες, συμφορὰν τοιαύτην περιπαίζουσι.

Νικίας.

προτοῦ ἔκλαιον θάπτοντες τοὺς πλείον ἀγέλαιους
τώρα τὸν λάκκον σκάπτοντες γελῶν τοῦ Περικλέους!

(α) πρὸς τὸν Δημοχάρη,

(β) φείγον.

(γ) πρὸς τοὺς ταφοσκιάπτας.

(δ) καθ' ἑαυτὸν.

(ε) βλίστων τοὺς ταφοσκιάπτας παίζοντας, καὶ φλυαροῦντας μεταξύτων, καὶ μὴ ἐναισθητοῦντας εἰς τὰ ἔργοντων.

ὦ πόσον ἢ παράστασις τῆς φαύλης συνηθείας,
τὸ κέρδος σκοπὸν ἔχουσα σκληρύνει τὰς καρδίας!
δὲν βλέπω δὲ μόνον αὐτὴν τοῦ ὄχλου τὴν τρυγίαν,
τόσον κακίστην γὰρ νόσῃ τῆν ἀφιλοκαλίαν,
ἀλλὰ κ' αὐταὶ αἱ πρόκριτοι τῶν πολιτῶν μας τάξεις
δὲν ἀποστρέφοντ' ὡς προτοῦ ἀτιλευθέρους πράξεις.

Ἀστυνόμος.

ὅποιαν εἶχεν ἢ πατρίς καὶ δόξαν κ' εὐτυχίαν,
ὅποταν μὲ διώρισαν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν!
οἱ μὲν νόμοι βασιλευσαν, τὸ δὲ κοινὸν εὐτύχει,
πολίτης ἦτον σπάνιον τότε κακὸς γὰρ τύχη,
καὶ τόσον ἦτον προσφιλὴς κοινῶς ἢ εὐταξία,
ὥστε περίττευε σχεδὸν καὶ ἡ Ἀστυνομία.

Νικίας.

τότε καὶ σὺ μακάριον τῆς πολιτείας μέλος,
τὴν Εὐτυχίαν τοῦ κοινοῦ εἶχες σκοπὸν, καὶ τέλος.

Ἀστυνόμος.

Ἄλλ' ἔξαφνα τὸν πόλεμον ὁ Ἄθης ἐτοιμάζει,
καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τραμερὸν, καὶ ἄγριον ἐκβράζει.
ὦ πῶς ὄρμουσε κ' ἀρπάζειν αὐτὸ τὸ κακὸν τέρας,
τυμφίους ἀπὸ τὸν παστὸν, υἱοὺς ἀπὸ πατέρας,
κ' οἰσμηλατοῦσε τοὺς ἐχθρούς εἰς τὴν Ἀττικὴν γὰρ σφάζουσι,
γὰρ μᾶς φονεύουσι ἀσπλαγχνά, τὸν πλοῦτον μας κ' ἀρπάζουσι,
ἡμᾶς δὲ πάλιν ἐρρύπτειν εἰς τὴν αὐτὴν μανίαν,
μᾶς ἔσφαζαν, τοὺς σφάζαμεν μὲ λύσσαν παρομοίαν.
κοινὸν παντοῦ ἠκούαμεν εἰς τὴν Ἑλλάδα θρῆνον,
αἷμα παντοῦ Ἑλληνικὸν ἔχυνε χεῖρ Ἑλλήνων!
κ' ἰδοὺ καὶ τὸ θανατικὸν εἰς τὴν πόλιν μας προφθάνει,
μὲ τοῦ θανάτου τὸ φρικτὸν, κ' ἀκοιστὸν δρεπάνι,
τόσων δεινῶν ἢ συρροῆς εἰς τὴν πόλιν τὴν ἀθλίαν,
ἔφερε εἰς τὴν διοίκησιν φρικτὴν κυρλυσίαν.
ὥστε τῶν παιστῶν αἱ κοιναὶ ἀντὶ γὰρ σιφρορίζουσι,
εἰς τὴν κακίαν ἔκαμαν πολλοὺς γὰρ συνεπιθίζουσι.
βαθμὸς αὐτὸς ὀλιθριῶς διαφθορᾶς ἐσχάτης!
ἀκμὴ κοινῆς διαστροφῆς δυσθεραπευτοτάτης!

ὑπομονή, μὲ ἔλεγεν ὁ Περικλῆς συχνάκις,
 κ' ἐκείνου τὸ παράδειγμα μ' ἐμφύζωνε πολλάκις.
 ὅταν εἰς αὐτὰς μὲ ἔλεγε, τὰς συμφορὰς ἀντέχης,
 τότε ἀξίως τ' ὄνομα τοῦ συμπολίτου ἔχης.
 πιστὸς ὑπουργός, πρόσθετε, δημόσιος ἂν ἦσαι,
 εἰς τὰς ἀνάγκας χρεωστικὴς νὰ προθυμοποιῆσαι.

Νικίας.

Ἄνδρα μέγαλον ἢ πατρίς τῶνόντ' ἰζημιώθη.
 τῶν φοβερῶν μας συμφορῶν τὸ μέτρον ἐπληρώθη.

Ἄστυνόμος.

Τοιαῦτα μ' ἐσυμβούλευε καὶ νῦντι καὶ ἡμέραν.
 εἶχον ἰσχὺν οἱ λόγοιτοιοι, καὶ χάριν Θεωτέρων.
 ἀλλ' ἐμείλε, ὦ Φίλεμον, ἐγὼ νὰ ἐπιζήσω.
 καὶ τὴν ταφήν σου νὰ ἰδῶ, καὶ νὰ ἐπιστατήσω.

Νικίας.

Ἐτοιμα ὅλα ἔγιναν. ἡ πόλις μας προσμένει
 Τί σπένδεις; ὁ καιρὸς ἀργὸν ὁ λυπηρὸς προβαίνει. (α)

Σ κ η ν ἦ ε΄.

Ἄσπασια μόνη.

Νὰ σὲ ἰδῶ δὲν πρόσθασα. ὁ Ποσειδῶν εἰς μάτην
 μ' ἐπρόσφερε τὴν θάλασσαν ὑπερευμενιστάτην.
 εἰς μάτην ἦλθ' ὑπόπτερον τὸ ἑλισφρὸν μου πλοῖον.
 καὶ δὲν ἀπάντησε προῶς ἀνέμων ἰναντίων.
 ἔσθασα ὄω, τί ὄφελος! τὸν Περικλῆ δὲν ἴδα,
 τὸ ἐφειγὸν τὸ μόνον μου, τὴν μόνην μου ἐλπίδα.
 καὶ τὸ λοιπὸν καλιθρομῶ εἰς τὰς ὕχθας τῶν Ἰώνων,
 εἰς τὴν γῆν ἐκίτην τῆς χαρᾶς ἐγὼ σκυθρωπὴ μόνον.
 ἐκεῖ ὅπου αἱ χάριτες τὴν ἡδονὴν σιολίζουσι,
 ὅπου αἱ ὄροι πάντοτε τὴν γῆσιν καλλοπιζουσι,
 ἐκεῖ ἐγὼ θέλω ἀντλεῖ ζωὴν πικρὰν. ἀθλίαν,
 οἷσάν νὰ εἴμ' ἐξόριστος εἰς τὴν ἀπειθρον Σκυθίαν.

(α) γείγοντι ἔλοι.

καὶ καθημένη μεταξὺ εἰς ῥόδα καὶ μυρσίνας,
 θέλω κυττάζει νοερῶς τοὺς τάφους εἰς τὰς Ἀθήνας.
 Ἄχ Ἀσπασία! εἰς τοὺς Θεοὺς ἀγνώμων μὴ βλασφήμι,
 τοῦ Περικλέους σῴζεται καὶ ἡ ζωὴ, κ' ἡ φήμη.
 τί βλέπω; λάκκον! πρόσφατον, ταφῆς ἐτοιμοσίαν!
 Θεοὶ πῶς κατεστήσατε τὴν Ἀττικὴν ἀθλίαν!
 Ἀθῆναι! πόλις πρὶν λαμπρὰ ἀπὸ κατοίκων πλῆθος,
 πῶς ἐκρημνίσθης ἔξαφνα εἰς τόσων κακῶν βύθος!
 Θρηνοὶ παντοῦ, καὶ δάκρυα, παντοῦ ἀτελεπυσία,
 παντοῦ τοῦ πένθους σύντροφος φρικτὴ μαυροφορία!
 ὦ Περικλῆ, φύγε μακρὰν με τὰ στρατεύματά σου,
 νίκησε μὲν, ἀλλ' ἔπειτα μὴ ἐπιστρέφεις, στάσου.
 νικῶν, εἰς τὰς Ἀθήνας σου παρηγορίαν δόσε.
 καὶ τὴν πατρίδ' ἀπὸ μακρῶν, καὶ τὴν ζωὴν σου σῶσε.
 κρότος ποδῶν ἀκούεται . . . τίς εἶναι; καὶ τί θέλει;
 ἔρχετ' ἰδῶ! τίς ἄραγε; καὶ διατὶ τὸν στέλλει;

Σ κ η ν ἦ ε΄.

Ἀσπασία καὶ Τηρηέτης.

Τηρηέτης.

Μὲ τὴν Λευκίππην ὁμιλῶ. τροφὸν τῆς Ἀσπασίας;

Ἀσπασία.

Τί τὴν ζητεῖς; τίς σ' ἔστειλε;

Τηρηέτης.

μὲ στέλλει ὁ Κτησίας.

Ἀσπασία.

Καὶ τὴν γνωρίζεις;

Τηρηέτης.

παντελῶς.

Ἀσπασία.

τί τὴν ζητεῖς;

Τηρηέτης.

σὺ εἶσαι;

Ἄν εἰς' ἐσὺ, τί κρύπτεις; εἰπέ μὴ προσκοιῆσαι.

Ἀσπασία.

Θαυμάζω τὸν ἀγῶνα σου, τί μὲ ζητεῖς θαυμάζω;
καὶ διὰ τοῦτο εἴ ἔρωτιώ,

Τηροῖτης.

δικαίως σ' ἐξετάζω.

Τὰ νέα λοιπὸν ἔμαθες, καὶ τὴν κοινὴν μας λύπην;

Ἀσπασία.

Ἐξεναντίας εὐφραναν τὰ νέα τὴν Λευκίππην.

Τηροῖτης.

πῶς; δὲν νομίζεις συμφορὰν ὁ Περικλῆς νὰ λείψῃ;

Ἀσπασία.

ὑπάγει τὸν ἐπίβουλον ἐχθρὸν σὺς νὰ συντρίψῃ.

Τηροῖτης.

Δὲν εἶναι φίλοι, μὴ ἐχθροὶ ἐκεῖ ὅπου ὑπῆγε.

Ἀσπασία.

Τοὺς παραδόξους λόγους σου, ἄλλοῦ εἰπέτους, φύγε.

Τηροῖτης.

Μὴδ' ὅσα λέγω ἐννοεῖς, μὴδ' ἐννοῶ τί λέγεις.

Ἀσπασία.

Μάντης κακῶν παράλογος, τὰ λυπηρὰ προλέγεις.

Τηροῖτης.

μὴ προσποιεῖσαι εἰς ἐμὲ, ἀλλ' εἰς τὴν Ἀσπασίαν.

ἐκείνης οἰκονόμησε τὴν ἄκραν Φιλανδρίαν.

κρίψ' ἀπ' αὐτὴν τί ἔγινε σ' ἡμᾶς τοὺς Ἀθηναίους,

κρίψ' ἀπ' αὐτὴν τὸν θάνατον!

Ἀσπασία.

εἰπέ.

Τηροῖτης.

τοῦ Περικλίου.

Ἀσπασία.

Καὶ τοῦ Σωκράτους τὸ λοιπὸν ἦσαν οἱ λόγοι δόλοι!

εἰπάμε πότε;

Τηροῖτης.

σήμερον.

Ἀσπασία.

καὶ πῶς;

Τηροῖτης.

ἀπὸ Πανώλη!

Ἀσπασία.

ὁ Περικλῆς μου ... (α).

Τηροῖτης.

ἄκουσε . . . φορικτὴ λειποθυμία.

Λευκίππῃμου τί ἔπαθες; ἰδοὺ ἢ Ἀσπασία.

οἱ ὀφθαλμοίτης σφαιλιστοί. τὸ στόματις κλεισμένον!

ἀκινετὶ τὸ σῶματις σχεδὸν ὡς νεκρωμένον!

Λευκίππῃ . . . ὦ ὁ ἄθλιος, καὶ ποῦ τῶρα νὰ τρέξω;

καὶ ποῦ νερὸν τῆς δυστυχουῖς τὸ πρόσωπον νὰ βρέξω;

ὦ πράγματ' ἀκατάληπτα! τί μ' ἔστειλ' ὁ Κτησίας;

καὶ βλάβην ἐπροξένησεν ἀντὶ τῆς ὠφειλίας;

αὐτὴ δὲν ἦτον φαίνεται τοῦ πράγματος εἰδήμων,

τίνα νὰ κράξω βοηθὸν εἴ τὸ μῖσον τῶν ἐρήμων;

Σ κ η ν ἤ ζ.

Σωκράτης, Ἀσπασία, Ἰπποκράτης, καὶ

Τ η ρ ο ῖ τ η ς.

Σωκρατης.

Ἡ Ἀσπασία κατὰ γῆς! (β)

Ἰπποκράτης.

καὶ εἰς λειποθυμίαν!! (γ)

Τηροῖτης.

Αὐτὴ δὲν εἶχεν εἰδῆσιν τῆς συμφορᾶς κῆρυμνίαν.

Σωκράτης.

Καὶ τῶρα ἔχει;

(α) πίπτει λειποθυμομένη.

(β) ἰδὼν τὴν Ἀσπασίαν πικρῆν.

(γ) ὁ Ἰπποκράτης καταγίνεται νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἀσπασίαν.

Ἵππεύτης.

προσταχθεὶς ἀνάσως ἀπαντήσω,
τῆς Ἀσπασίας τὴν τροφὸν εὐὰ τὴν εἰδοποιήσω.
μήπως νομίζουσα γνωστὸν δὲν κρύψη κατὰ λάθος.
εἰ τὴν Ἀσπασίαν τὸ κοινὸν σημερινὸν μας πάθος,
ἐκτέλεσα τὴν προσταγὴν

Σωκράτης.
καὶ ποῦ εἶν ἡ Λευκίππη;

Ἵππεύτης (α)

Ἴδου τί τὴν προξένησεν ἢ αἰφνιδία λύπη!

Σωκράτης.

εἰ αὐτὴν εἶπες τὸν θάνατον τοῦ θεοῦ Περικλίου;

Ἵππεύτης.

ὡς ἀκριβῆς ἐκτελεστῆς τοῦ ἰδικοῦ μου χρέους.

Σωκράτης.

Αὐτὴ λοιπὸν, ὡς κεραινός, αὐτὴ ἢ ἀγγελία,
ἐξαφνικὰ σ' ἐκτύπησε παντάλαιν' Ἀσπασία,

Ἵππεύτης.

Ἢ Ἀσπασία!! ὦ θεοί! ὦ μοῖρα βαρυγνώμων!
καὶ πῶς δὲν ἐσυντρίφθησαν οἱ πόδες μου εἰς τὸν δρόμον! (β)

Ἀσπασία (γ).

ποῦ εἶμαι; ποῦ εὐρίσκομαι; μή, μή τὸν Περικλῆα!
μή τὸν ἀρπάζεις θάνατε. (δ)

Σωκράτης.

ὦ δυστυχία νία! (ε)

(α) δακτυλοδεικτῶν τὴν Ἀσπασίαν.

(β) φρίξις.

(γ) ἀνοίγει τὰ ὄρματα.

(δ) πάλιν λιποθυμῶ.

(ε) ὁ Ἵπποκράτης καταγίνεται εὐὰ τὴν βοήθειαν.

Ἀσπασία. (α)

Τίς μὲ μακρύνει τὰς στιγμὰς τοῦ ἀβιώτου βίου;
δὲν θίλω πλέον νὰ ἰδῶ τὴν λάμπην τοῦ ἡλίου.
ἀπέθανεν ὁ φίλος σας!!

Ἵπποκράτης.

ἢ μήπως ἡμεῖς ζῶμεν;

Σωκράτης.

Ζῶμεν ἀνάσως ζωντανῆν, εἰσεὶα θεωροῦμεν.

Ἀσπασία μεγαλοφώνως.

ὦ ἄγριον θανατικὸν ἐχθρὸν θνητῶν ἀθλίων!
ὦ ἐκτρομα ὀλίθριον ἀσπλάγχων ἱριννύων!
ποῖος αἰσιμὸς σχίσας τὴν γῆν εἰς τὰ θεμέλιά της,
τέρας φρικτὸν εἰς ἐξέρασε, καὶ μᾶς κατασπαράττεις
τοὺς σιδηροὺς σου ὄνυχας μὲ λύσσαν ἀκονίζεις,
μὲ λύσσαν τοὺς ὀδόντας σου τοὺς δρακοντιώδεις τρίζεις.
τὸν κόσμον ἐξωλόθρευσε, τὰς σάρκας τῶν πτωμάτων.
ποτίζεις μὲ τὸν σπόρον σου γεννητικὸν θανάτου.
ὦ τέρας σὺ θανάτωσε ἐσὺ τὸν Περικλῆα!
κ' ἐγὼ ἄς γένω τὸ λοιπὸν τροφή σου τελευταία.
ποῦ εἶσαι δράκων ἄγριε, ποῦ εἶσαι φωλευμένος;
ὡς πότε τὸ Ἑλληνικὸν κατασπαράττεις γένος;
καὶ σεις Στυγὸς γεινήματα τοῦ Ἄδου θυγατέρες,
κόραι σκληραὶ, κ' ἀνάξια νὰ γίνισθε μητέρες
εἰ τὸν Ἄδη δὲν χορταίνετε, ὅπου ψυχὰς μυρίας
ἀσπλάγχως βασανίζετε μὲ φλόγας αἰωνίας,
ὦ Ἐριννῆες ἄγριαι! ἀλλὰ κ' αὐτοῦ τοῦ κόσμου
ἐγείνατε σεις δῆμοι, κ' ἀρπάζατε τὸ φῶς μου.
καὶ ἀπολύθηκ' ἀπὸ σᾶς τὸ τέρας ἢ πανούλης,
διὰ νὰ γίνῃ ἔρημος τῶν Ἀθηῶν ἢ πόλις!
ἂν ἐπιδέχεται αὐξήσειν ἢ ἄκραςας μανία,
ἢ λύσσασας ἢ φλογερά, καὶ ἢ μισανθρωπία,

(α) πρὸς τὸν Σωκράτη, καὶ Ἵπποκράτη.

ἀφρίσατε, λυσθήσατε, καὶ ὅσον ἐμπορεῖτε,
 σαληραὶ κατ' ἑμοῦ, κ' ἀσπλαγχοὶ, καὶ τρομεραὶ γενήτε.
 αὐτὴ ἢ βαθυτάτημου κ' ἐγκάρδιος ὀδύνη
 ποτὲ νὰ σᾶς αἰσθάνομαι δὲν θέλει μὲ ἀφήνει.
 ἢ ἂν αἱ τιμωρίαισας τὴν λύπην μου νικήσουν,
 ἂν τὰ νερά τῆς λήθης σας τὸν φλογισμόν μου σβύσουν,
 ἂν μὲ αὐτὰ τὸν Περικλῆ νὰ λησμονήσω μέλλω,
 τὴν λύσσαν σας ἐπιθυμῶ, καὶ τὸν θυμόν σας θέλω.
 καὶ τώρα τί; δὲν δύνασαι νὰ αἰσθανθῆς τίς εἶσαι;
 νὰ μ' ὀμιλήσης; νὰ μ' ἰδῆς; ἢ κἄν νὰ μ' ἐνθυμῆσαι;
 εἰπέ τὴν Ἀσπασίαν σου κἄν μίαν λέξιν μόνον,
 νὰ καταπαίσης φιλτατὴ τὸν φλογερὸν μου πόνον.
 ἄχ! ζωντανὸν ἀκόμ' ἐγὼ ὦ Περικλῆ σὲ πλάιτω!
 ἀκόμη τὰς ἐλπίδας μου ἀλλοίμονον φυλάττω!
 δὲν σὲ πιστεύω, ψεύδεις, μὲ παίζεις φαντασία.
 τὸν Περικλῆ σου εἰς τὸ ἐξῆς δὲν βλέπεις Ἀσπασία!!
 κ' ἂν σὺ λοιπὸν μὲ ἀφήσεις, ἐγὼ, ἰδέ, σ' ἀφήνω;
 εἰς τὸν Ἄδην ἂν κατίβηκες, ἐγὼ εἰς τὴν γῆν νὰ μείνω;
 ὁ Πλούτων εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς λήθης ἂν μὲ ρῖψῃ,
 ποτὲ ἀπὸ τὴν μνήμην μου δὲν θέλει εἰς ἐξαλείψει.
 ἐκεῖ ἐγὼ μαύρη, σκιά, σκία τυραννουμένη,
 θέλω ζητεῖ τὸ φάσμα σου, εἰς τὸ χάος πλανωμένη.
 ὁ Πλούτων ἀδυσώπητε τὸ ἦθος σου ἰξεύρω,
 καὶ δὲν ἐλπίζω ἔλιον εἰς τὰ σπλάγγνα σου νὰ εὐρω,
 σὺ ὅμως ὅσον ἄξιός τοῦ Κωκυτοῦ δεσπότης
 εἰς τοὺς στεναγμοὺς εἶσαι κωφός, εἰς τὰ δάκρυα τυφλώττεις,
 τόσον ἐγὼ τὸν θρόνον σου τὸν σκοτεινὸν ἐκείνων
 θέλω ταράττει μὲ κραυγὰς ἀκαταπαύστων θρήνων.

Σωκράτης.

Ἀπίθανε κ' ὁ Ἐρεχθεύς, καὶ ὁ Θησεύς, καὶ ὁ Σόλων.
 κ' αὐτῶν ἢ ζωὴ ἵπασε καὶ τῶν ἡρώων ὅλων.
 ὁ Ζεὺς θνητὸν διώρισε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.
 θάνατος καὶ εἰς τὴν Μίλητον, κ' ἰδῶ, κ' εἰς πάντα τόπον.
 τίς ἰξήσει αἰώνια; ἢ ἡδονὴν ὅποιαν
 δυτάρθρα νὰ εὐρωμεν εἰς τὴν μακροζωίαν;

εἶν ἢ ζωήμας λυπηρά, στενή, ἐνθραστοτάτη,
 καὶ ἢ ἐλπίς τῶν ἀγαθῶν παντοτινὴ ἀπάτη.
 καὶ τὸ παρὸν μᾶς τυραννεῖ, τὸ μέλλον μᾶς συγχίζει;
 τὸ παρελθὸν δὲ συμφορῶν σειρὰν μᾶς ἐνθυμίζει.
 ἄλλα κακὰ τὸ γῆρας μας, καὶ ἢ νεότης ἄλλα,
 ὅσα τοῦ βίου βήματα, τόσα κακὰ μεγάλα!
 Θνητοὶ δὲ θνητὰ πάσχοντες, πρὸς τί μικροψυχοῦμεν;
 καὶ χαίρομεν εἰς τοὺς ζωντανούς, καὶ τοὺς νεκρούς θρηνοῦμεν;
 ἢ πῶς; ἐγὼ τὸν Περικλῆ, τὸν θεῖον Περικλήμου
 νὰ κλαύσω τὸν ἀθάνατον δὲν εἶναι ἐντροπήμου;
 δὲν εἶν' εἰς ὅλους ἐντροπή, καὶ εἰς ἐσέν ὁμοίως;
 ἢ σὺ φρονεῖς τὸν ἥρωα ὡς κτήμᾶ σου ἰδίως;
 ἀνίσως ἦτον εὐλογον κανεῖς νὰ τὸν θρηνήσῃ,
 ἢ πόλις πρώτη ἤθελε δακρύων πλήθος χύσει.
 αὐτὴν εἶχε πατρίδατος μητέρατος γνησίαν,
 αὐτὴ τὸν ἔδωσε τὸ φῶς, καὶ τὴν Ἐλευθερίαν,
 αὐτὴ καὶ τὸν ἀνάθρεψε εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας,
 αὐτὴ τὸν εἶχε στύλοτης εἰς συμφορὰς μεγάλας.
 ἀπέθανεν... ἀλλ' εὐφρανε τὴν θαυμαστὴν πατρίδα
 μὲ τὸν τοιοῦτον θάνατον ζωῆς καλὴν σφραγίδα.
 τὸν θάνατόν του ἢ κοινὴ ἐτίμησεν ἀγάπη,
 κ' εἰς τοῦτον ἀποθνήσκοντα ἢ πόλις δὲν ἐντρέπη,
 καθὼς εἰς τὸν Θεμιστοκλῆ, καὶ εἰς τὸν Μιλτιάδη,
 ὅταν αὐτοὺς ἀχάριστα τοὺς ἔστειλε εἰς τὸν Ἄδην.
 ὅθεν αὐτὸν καὶ ἢ ζωὴ, κ' ὁ θάνατος ὁμοίως
 τὴν ποθητὴν πατρίδατος ἔδοξας αἰώνως.
 πρέπει λοιπὸν νὰ τὸν θρηνήσῃ; ἢ πρέπει νὰ λυθῆσαι;
 σύζυγος πρὶν ἀξίατον, ἀξία χῆρα ζῆσε.
 μὴ γίνεσαι αἰχμάλωτος εἰς τόσην φιλαντίαν,
 μὴ θρήνηι, μὴ τὸν Περικλῆ διὰ τὴν Ἀσπασίαν.
 ὦ Ἀσπασία ὄλ' αὐτὰ ὀλίγον συλλογίσου,
 κ' ἀπόβαλλε τὴν θλίψιν σου, ἢ κἄν παρηγορήσου
 τοῦ Περικλείους τὴν σκιὰν φυλάξου μὴ συγχήσης,
 κ' ἡρώων τῶν συντρόφων του τὸ σοβαρὸν ὀργίσης.

πρόσχε, μήπως καὶ αὐτὸς ἐκεῖ ὅπου εὐφραίνεται
τῶν Ἠλυσίων ἢ τροφῇ διαιωνιζομένη,
μαθὼν τούτην τὴν στάσιν σου ταλαικῶ γογγύσῃ
καὶ ἡ ἀθανασία του φρικτῶ τὸν ἀπειλήσῃ.

Σ κ η ν ἡ ἡ.

Σωκράτης, Ἴπποκράτης, Ἀσπασία, Κτησίας,
Φαίδιμος καὶ Λευκίππη.

Κτησίας.

Νίαις σκηνῶς δυστυχῶν ἰδῶ ἐγὼ μαρθάνω!
κᾶν τ' ἄλλεπάλληλα θεινὰ νὰ κλαύσω δὲν προφθάνω!
φίλος ἰστάθης πιστός, μὲν, ἀλλ' ἀτυχῆς Κτησία.
γλυκύτατα εἶν', εὖγε σου, τὰ τέλη σου φίλια!
τόσον μεγάλας συμφορὰς καὶ πῶς νὰ τὰς θρηνήσω;
ἢ πάλιν πῶς μ' ὑπομονὴν νὰ μεγαλομανήσω;
τῆς ἀνθρωπίνης ἀπρακτοῦν ὑπομονῆς τὰ μέτρα,
ὡς ἦτον ἡ καρδιά μου ἢ σίδηρος, ἢ πέτρα!
Σωκράτημον τὴν προπομπὴν εἰς τὴν πόλιν ἐτοιμάζου,
καὶ μετ' ὀλίγον τὸν νεκρὸν ἰδῶ τὸν καταβιάζου.
πρὸς τί λοιπὸν στεκόμεθα, ὡς ποτ' ἀργοποροῦμεν;
ὡς ποτε τὴν ταλαιπωροῦν ἀνωφελῶς κρατοῦμεν;
ὁμολογῶ, ναί, βίβαια καὶ ἡ βουλή, κ' ὁ δῆμος
ὡς ἄνδρα συμπολίτην μας τιμῶσιν ἐπισήμως
τὸν ἥρωά μας μὲ τιμὴν λαμπρὰν καὶ δημοσίαν
μ' ἀγάπην δημοκρατικὴν, μ' εὐλάβειαν ὀσίαν,
καθὸ δὲ τοῦτον σύζυγον ἡμεῖς τὸν ἀδικοῦμεν,
εἰς τὸν κίνδυνον τῆς χήρας του ὡς ποτε ἀμελοῦμεν;
πῶς μόνη δῶ νὰ καταβῇ; πῶς τὸ θεινὸν νὰ μάθῃ;
τί λέγω, πολλὰ ἔγιναν ἀπροσεξίας λάθη.
κᾶν τῶρ ὡς προσπαθήσωμεν διὰ τ' ἀναχωρήσῃ.
ἀκούει τῶρα τὸ θεινόν, ἀλλ' ἂν τὸ θιωρήσῃ;

Φαίδιμος.

Καὶ ὁ Ἴπποκράτης τὸ λοιπὸν νὰ μᾶς συνδράμῃ πρέπει.

Κτησίας.

Ἡ Ἀσπασία Ἰατροὺς δὲν ἔμπορεῖ νὰ βλέπῃ.
ἀφοῦ τεθῆ ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ νεκρικὸν κρεβάτι,
τοῦ Ἰατροῦ τὸ πρόσωπον τοὺς συγγενεῖς ταράττει.
ὡς πλησιάσωμεν αὐτήν. θεοί! ὦ τὴν ἀθλίαν!
πόσον τὰ πάθη ἐνεργοῦν εἰς τὴ φυσιογνωμίαν!
οἱ ὀφθαλμοί, τὸ μέτωπον, αἱ παρειαί, τὸ στόμα,
πῶς ἄλλαξαν τὴν θέσιν των, τὸ σχῆματων, τὸ χροῶμα!
καὶ τὸ καθέν' ἀπὸ αὐτὸ πῶς ἐξηγεῖ μὲ τόνον
τὸν φλογερὸν. κ' ἐγκάρδιον τῆς Ἀσπασίας πόνον!
βαρὺ τὸ ἐπιχείρημα! θεινόν! ἀλλ' ὡς τολμήσω. (α)
ὦ Ἀσπασία δὲν ζητῶ νὰ σὲ παρηγορήσω.
στενάξε, γῶσε δάκρυα, ἀλλ' ὄχι δημοσίως.
τὸν Σύζυγόν σου θρήνησε, ὡς Σύζυγος ἰδίως.
ἢ δὲ πατρίς τοὺς ἥρωας τιμᾷ ἀντὶ δακρυῶν
μὲ ἔγκωμιων, στέφανον καλῶν ἐπιταφίων.
σήμερον εἰς τὸ πλοῖον σου εἰς Ἀσπασία μείνε.
νὰ εἰς' ἰδῶ εἰς τὴν ταφὴν ἐμποδισμένον εἶναι.
τῆς καλλιτέκνου Ἀιτωῆς οἱ νόμοι δὲν ἀφήνουν
τὰς Κάλπεις τῶν ἥρωωντῆς μὲ θρήνους νὰ μολύνουν.

Ἀσπασία.

Κ' ὁποῖοι νόμοι εἶν' αὐτοὶ τυραννικοὶ ἀνθάδεις,
ὥστε τοιοῦτους βέβαια δὲν ἔχει μὴτ' ὁ Ἄθης;
εἰς τὴν πατρίδ' ὁ Περικλῆς ἀπέδωσε τὸ χρεῖος.
συγκινδυνεύων μὲ αὐτήν, ἀπέθανε γενναίως.
εἰς τὴν πατρίδα χρεωστοῦν καὶ οἱ νεκροὶ πολῖται;
κ' ὁ Περικλῆς μου χρεωστῆ νεκρὸς νὰ μ' ὑστερήται;
ὁ Περικλῆς ἂν ζωντανὸς ἦτον τῆς πολιτείας,
δὲν εἶναι κᾶν ὁ Περικλῆς νεκρὸς τῆς Ἀσπασίας;

(α) προχωρεῖ εἰς τὴν Ἀσπασίαν διὰ νὰ τὴν ἐμιλήσῃ.

καὶ ζῶντας ἄρα, καὶ νεκροὺς οἱ νόμοι κυριεύουν!
 κ' ἰδῶ ἄρα τῆς φύσεως οἱ νόμοι περιτεύουν!
 ἀδύνατον εἶν', ἀκουσε, τὸ νὰ μὲ καταπίσης.
 μὲ βίαν μόνον δύνασαι νὰ μὲ μετατοπίσης.
 ἂν ἦσθε τόσοι ἀδικοὶ, δύνασθαι, δίσκείμε,
 καὶ τοῦ νεκροῦσας ἥρωος τὴν χήρα σύρειτε.

Κτησίας.

Ἢ μεις καὶ σὲ σιβόμεθα, καὶ σ' ὑπεραγαπῶμεν
 κ' ὡς Σὺζυγον τοῦ ἥρωος. καὶ καθ' αὐτὴν τιμῶμεν.
 ἡμεῖς δὲν σὲ βιάζομεν, δηλοποιοῦμεν ὅμως
 εἰς τοιαύτην ἐνεργεῖ περίστασιν ὁ νόμος.
 τὸ εὐλογον, ὡς βίαιον ἄς μὴ παραξηγήται
 ἢ δυναστεία, ἄπαγε! κοινῶς ἰδῶ μισαῖται.
 δὲν ἀνεχόμεθα ποτὲ τοιαύτην κατασχόνην,
 νὰ εἴμεθα καὶ βάρβαροι, καὶ μὲ ἀγνωμοσύνην.
 ἀλλ' ἂν τὰς παρακλήσεις μας νομίζεις δυναστείαν,
 τοῦ Περικλέους ἀκουσε σφοδρᾶν παραγγέλλαν.
 τοιαύτην μ' ἰδῶσ' ἐντολὴν ἐκεῖνος πανυσιότην
 νὰ διασώσωμεν ἰσὲ τὴν μόνην του φιλιότην.
 τὸν τελευταῖον. πόθοιτον ἂν θίλῃς νὰ πληρώσης
 τὴν λυπηρὰν σου πρόσιχε ζωὴν νὰ διασώσης.
 ἄς καταβῶμεν τὸ λοιπὸν ἀμέσως εἰς τὸν λιμένα.

Ἀσπασία.

Ἐνας τῶντι ἐμῖνε τώρα λιμὴν εἰς ἐμένα... (α)
 Σωκράτημον τὰς συμβουλάς δι' ἄλλον κρύψε πλέον. (β)
 καὶ δεῖξον τὸν χαιρετισμὸν τοῦτον... τὸν τελευταῖον...

(α) σὶρρεῖ ἀπὸ τὸν κόλπωντες ψιᾶν μὲ κώτιον, καὶ τὸ κα-
 ταπίνει.

(β) πρὸσα τὸ κώτιον, κλίνει τὴν κεφαλὴντες οὐκίπια ἰσο-
 πίντε ἔξ στιγμᾶς, καὶ ἔπιτα στρίψασα τὸ πρόσωπόντες πρὸς
 τὸν Σωκράτην τὸν λέγει τὰ ἔξῃς.

ἔνα καὶ μόνον σὲ ζητῶ ζητῶ νὰ μ' ἐνθυμῆσαι.
 ἐνίστε καὶ δάκρυα εἰς τὸ μνήμιά μου σὺ χῦσε.
 καὶ σεις ἐλπίδας νεαραὶ πατρίδος φημισμένης
 Ἀλκιβιάδαι, Λάμαχοι, Νικίαι, Θηραμίεις,
 τοῦ Περικλέους τὸν υἱὸν εἰς τὰς χεῖράς σας ἀφήνω.
 ἀφήνω εἰς τὴν κοινὴν στοργὴν τὸ ὄρφανὸν ἐκεῖνο.
 Ἀθῆναι! σ' ἀποχαιρετῶ ἀγαπητὴ μου πόλις!!
 θέλεις ἰδῆ τὴν φίλην σου στιγμᾶς ὀλίγας μόλις...
 ὦ ζωογόνε ἤλιε αὐτῆς ἰδῶ τῆς σφαίρας,
 καὶ τῆς παρουσίας ἔφορε βαρυνενθοῦς ἡμέρας,
 ὅσον Φαιδρός εἰς τοὺς εὐτυχεῖς χύνεις λαμπρὰς ἀκτίνας,
 τόσοσιν ζοφώδης φαίνεσαι εἰς τὰς δυστυχεῖς Ἀθῆνας!
 ἔλθε Λευκίππη κάμεμε μιὰν χάριν τελευταίαν.
 κλονιζομένην στήριξε ἐμένα τὴν δευλαίαν.
 σιγᾶ, σιγᾶ Λευκίππημον... παράλυτα τὰ μέλη (α)
 οἱ πόδεςμου δὲν σύρονται, ἐβάρυναν τὰ σκέλη!
 ἐκεῖ εἰς τὸν λάκκον σύρε με, νὰ φθάσω νὰ φιλήσω (β)
 τὸν λάκκον τοῦ φιλιότουμου, κ' ἐκεῖ νὰ τελευτήσω!
 τὰ μμάτιαμον σκοτίζονται... ἐκλείπον αἱ αἰσθήσεις...
 εἰς τὰς τελευταίαςμου στιγμᾶς νὰ μὴ μὲ παραιτήσης...
 ἄχ... πίπτω πλέον... μ' ἔχασες... μὲ χάνεις τὴν ἀθλίαν...
 Λευκίππη... πιστοτάτημον... εἰς ἀφήνω... ἔχ' ὑγίαν...

(α) πρὸς τὴν Λευκίππην ὀδηγοῦσαν τὴν Ἀσπασίαν, καὶ βαδίζου-
 σαν ὀγλήγορα.

(β) δείχνουσα τὸν ἑτοιμασμένον λάκκον διὰ τὸν Περικλῆα.

Σ κ η ν η θ'.

Νικίας, καὶ οἱ λοιποὶ.

Νικίας.

Σήμερον νέον ψήφισμα εἰς τὴν πόλιν ἐξεδόθη.
 ἀκούσθε αὖτε, καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἴσον του ἰδόθη. (α)
 υἱὸς ἐπιτιμῆ ἀξίος ἐφάνη τῆς πατρίδος,
 ὁ Περικλῆς ὁ Χολαργεὺς φυλῆς Ἀκαμαντίδος.
 ἔκριναν δικαιοτάτον καὶ ἡ βουλή καὶ ὁ δῆμος
 ἀφ' οὗ θάψον τὸν Ἥρωα μὲ προπομπὴν ἐντίμως.
 καὶ ἀναστήσουν δι' αὐτὸν ἰδῶ ἔν' ἀνδριάντα,
 διὰ καὶ εἶν' ἡ μνήμη του εἰς τὴν πόλιν διὰ πάντα.
 εἰς τὴν Ἀσπασίαν δὲ καλὸν βραβεῖον εἴ ἀποδώσουν.
 μὲ στεφανὸν ὀλόχρυσον αὐτῆν καὶ στεφανώσουν.
 ὁ δὲ υἱὸς του καὶ τροφήν, καὶ ἀγωγήν ἀξίαν.
 καὶ λάβη δι' ἀνταμοιβὴν ἀπὸ τὴν πολιτείαν.

Κτησίας.

Ὁ ἄνθρωπος ὑπόκειται παντοῦ εἰς δυστυχίας,
 εἰς ἠθικὰς, καὶ φυσικὰς πολλὰς ταλαιπωρίας,
 ἀλλ' ὅταν νόμοι φρόνιμοι ἡμῶς ἐξουσιάζουν,
 ἢ θεραπεύουν τὰ δεινὰ, ἢ μας τὰ μετριάζουν.
 τὰς ἠθικὰς νόσους αὐτοὶ ἐμφρόνως προλαμβάνουν,
 βλέπουν παντοῦ, τρέχουν παντοῦ, πάντα παντοῦ προφθαίνουν.
 εἰς τὰ πάθη δὲ τ' ἀνίστα τὰ φυσικὰ μας πάλιν,
 παρηγορίαν ἔχουσι ἡμεῖς αὐτοὺς μεγάλην.
 οἱ ἀγαθοὶ ἀπέθαναν; τοὺς ἀπαθανατίζει.
 τὴν δὲ τροφήν, καὶ ἀγωγήν τῶν τέκνωντων φροντίζει.
 οἱ νόμοι θεῖον ἔργον, ἀνθρώπων σωτηρία,
 ἢ ἡμερὸς μας ἀπὸ σῆς κρατεῖται κοινωνία.
 σοφοί, ὅσοι μᾶς ἔδωσαν νόμους ὀρθοὺς, καιροὺς.
 ἀλλ' ὅσοι τοὺς προσέχουσιν, τοὺς λέγω μακαρίους.

(α) ἀναγινώσκει τὸ ψήφισμα.

Σ κ η ν η ι'.

Χορὸς Μιλησίων γυναικῶν.

Σ' τὸν παρελθόντα καιρὸν ἔκλεινον.
 πατέρα τόσων λαμπρῶν Ἑλλήνων,
 ὅσα ἀνδρόγυνα τὴν φίλιαν,
 εἶχον μ' ἀθάνατον ἁρμονίαν,
 ἔλαβαν τόπον εἰς τὰς ἱστορίας,
 ἔδωσαν ὕλην εἰς τραγωδίας.

Τὴν Πηνελόπην ἐγκωμιάζουν,
 τὴν Λαοδάμειαν ἐκθειάζουν,
 Ἄλκηστιν καὶ Ἀδμητον βασιλέα,
 τὴν Εὐρυδίκην καὶ τὸν Ὀρφέα,
 λοιπὸν καὶ εἰς ἡμῶν Ἀσπασία,
 θελεῖ σε κλαύσει ἡ Τραγωδία.

Αἰ! πάλιν πλέον καὶ σε ἰδῶμεν,
 δὲν εἶναι τρόπος καὶ σε χαρῶμεν,
 ὅ,τινα ὁ Χάρων ποτὲ ἀρπάξει,
 ἀφ' οὗ εἰς τὴν λίμνην του τὸν ἀράξει,
 ἔλπις δὲν εἶναι καὶ τὸν ἀφήσει,
 εἰς τὴν γῆν καὶ ἔλθῃ καὶ εἴ ἀναζήσει.

Ποῦ μᾶς ἀφίνεις δυστυχισμένη;
 εἰς τὴν γῆν ὅποιον καλὸν μᾶς μένει;
 χωρὶς εἰς ἡμῶν κἀνένα τόπον,
 κἀνένα πλέον ἔχου ἀνθρώπων,
 δὲν ὑποφέρουσι καὶ ἰδῶμεν,
 μηδὲ ἐνδέχεται καὶ χαρῶμεν.

Ἄμποτε τῶρα κῆρυμνὰ μεγάλη,
 καὶ σφοδροτάτη ἀνεμοζάλη,
 ἀρπάζουσά μας καὶ καταβάσῃ
 εἰς πεκνωμένα, καὶ ἔρημα δάση.

κ' εἰς τὸν βαρύνμας τῶν θρήνων τόνον,
να συγγογγύξῃ ἢ Ἥχῳ μόνον.

Σὺ ᾧ Φαίθων εἶ τὸν θάνατόν σου
εἶχες τὸν θρήνον τῶν ἀδελφῶν σου.
κλαίουσαι θρήνους αὐταὶ ἀπείρους
μετεμορφώθησαν εἰς Αἰγείρους,
κ' ἡμεῖς ὁμοίως ᾧς δενδρωθῶμεν.
ἢ ᾧς Νιόβῃ ᾧς πετρωθῶμεν.

Τέλος.

SISMANOGLIO
MEGANOGLIO